2 Împărați - Comentarii W. McDonald

Moab fusese subjugat de David (2Samuel 8:2). Când împărăţia lui Solomon a fost împărţită în două regate, Israel şi Iuda, Moab a intrat sub stăpânirea Israelului. După moartea lui Ahab, moabiţii s-au răsculat, câştigându-şi independenţa.

Regele Ahazia a căzut prin zăbrelele camerei lui de sus din Samaria, fiind grav rănit. În loc să ceară de la Dumnezeu vindecare, el a trimis soli la Baal-Zebub, zeul Ecronului, ca să afle dacă se va face bine. John C. Whitcomb identifică acest zeu păgân după cum urmează: Numele real al zeităţii siriene a fost Baal-zebul („Domnul vieţii"), dar evreii i-au spus, în batjocură: Baal-zebub („Domnul muştelor"). Deja în vremea lui Cristos această zeitate a devenit simbol al Satanei.(Baal-zebul este tradus „Baal cel preamărit" de mulţi cărturari) Ce jalnic să vedem cum un rege ai cărui nume înseamnă „cel pe care-l susţine Iehova" a solicitat zeului Baal vindecare!

Ilie, un om îmbrăcat, cu o manta de păr, încins cu. o curea de piele, i-a întâlnit pe soli şi i-a trimis înapoi la Ahazia, să-i transmită o aspră mustrare pentru faptul că a. consultat zeul Baal-Zebub şi să-l înştiinţeze că boala sa nu va avea leac.

Ahazia a răspuns trimiţând un căpitan cu cincizeci de oameni în subordinea sa, ca să-i ordone lui Ilie să se înfăţişeze înaintea sa. Când căpitanul i-a transmis lui Ilie insultătoarea poruncă, Dumnezeu l-a răzbunat pe Ilie, făcând să se coboare foc din cer, care l-a distrus pe căpitan şi soldaţii săi. Un al doilea căpitan cu alţi cincizeci de oameni i-a ordonat lui Ilie să se prezinte numaidecât în faţa regelui; dar şi aceştia au avut parte de aceeaşi soartă. Cu foc din cer Dumnezeu îi discreditase anterior pe preoţii lui Baal (1 Regi 18). Acum aceeaşi flacără cerească i-a distrus pe soldaţii lui Baal care au încercat să pună mâinile lor păcătoase asupra lui Ilie. Profetul nu asculta decât de ordinele adevăratului Rege al Israelului, iar nu de un uzurpator idolatru. Nu ni se spune concret de ce au fost ucişi cei doi căpitani şi oamenii lor. Poate că au împărtăşit zelul lui Ahazia de a-l distruge pe Ilie.

Numai când al treilea căpitan a recunoscut umil puterea lui Ilie, cerând îndurare, a fost instruit profetul de îngerul Domnului (Cristos într-o apariţie anterioară întrupării) să se ducă şi să stea de vorbă cu Ahazia. Fără să se teamă deloc, Ilie i-a spus regelui că nu se va însănătoşi, deoarece L-a tratat cu dispreţ pe Domnul, prin consultarea lui Baal-Zebub.

Ahazia a murit, fiind urmat la tron de fratele său, Iehoram (căruia i se spune ulterior Ioram), deoarece Ahazia nu avusese nici un fiu care să ocupe tronul. În timpul acesta în Iuda guvernarea era asigurată de Iosafat şi de fiul său, un co-regent care se numea tot Iehoram (3:1).

Capitolul acesta începe cu răpirea la cer a cucernicului Ilie(v. 1-11) şi se încheie cu sfâşierea huliganilor din Betel (v. 23-25).

Între timp sosise momentul ca Ilie să-şi încheie misiunea şi să fie succedat de Elisei. Dar mai întâi Ilie trebuia să viziteze Betelul, Ierihonul şi Iordanul. Dând dovadă de credincioşie, Elisei a ţinut să-l însoţească pe Ilie în vizitarea acestor locuri. La Betel şi Ierihon, fiii profeţilor i-au spus lui Elisei că Domnul îl va răpi în chiar ziua aceea pe stăpânul său deasupra capului. Sintagma se referă la practica unui discipol de a sta la picioarele dascălului său. În această postură, dascălul era, evident, deasupra capului discipolului. Elisei ştia deja acest lucru, drept care le-a spus profeţilor să păstreze tăcere, deoarece chestiunea era prea tristă şi prea sacră ca să poată fi discutată.

De la Ierihon Ilie şi Elisei s-au coborât la râul Iordan, urmaţi de la distanţă de cincizeci din profeţi. Când Ilie a lovit Iordanul cu mantia, apele s-au despărţit în două, cei doi putând trece de partea cealaltă, ca pe uscat. Ilie venise din Ghilead, localitate situată pe malul de răsărit al Iordanului, în timpul domniei lui Ahab, pentru a-şi începe lucrarea profetică (1Regi 17:1). Acum la încheierea misiunii sale el a trecut de cealaltă parte a Iordanului, pentru a putea fi răpit la cer. Încurajat de profetul care urma să fie luat de la el să formuleze o cerere, Elisei a cerut ca o măsură dublă a duhului lui Ilie să-i fie dăruită lui. Această porţiune dublă este dreptul întâiului născut şi ar putea însemna pur şi simplu că Elisei dorea să fie un succesor demn de înaintaşul său. George Williams spune că împlinirea cererii reiese din faptul că, în timp ce despre Ilie se consemnează că a făcut opt minuni, despre Elisei se spune că a făcut şaisprezece.

Ilie a spus că nu stă în puterea sa să acorde cererea, adăugând condiţia că dacă Elisei îl va vedea când va fi luat de la el, atunci cererea îi va fi satisfăcută. Cum mergeau ei, stând de vorbă, deodată au fost despărţiţi de un car de foc, tras de cai de foc. Apoi un vârtej l-a ridicat pe Ilie la cer, sub privirile lui Elisei, care a strigat: „Părinte, părinte, carul lui Israel şi călăreţii săi!" Asta ar putea să însemne că Ilie a fost cea mai eficace armă a puterii lui Dumnezeu şi apărarea cea mai puternică a Israelului.

C. Începutul misiunii lui Elisei (2:13-25)

După ce şi-a sfâşiat hainele, cuprins de mâhnire. Elisei a revenit pe malul de est al Iordanului, lovind apa cu mantaua şi spunând: „Unde este Domnul Dumnezeul lui Ilie?" întrebarea aceasta nu a exprimat îndoială sau necredinţă, ci doar l-a dat lui Dumnezeu prilejul să arate că este cu Elisei, cum fusese cu Ilie. Apele s-au despicat, permiţându-i profetului să revină pe malul de vest al râului, unde cei cincizeci de fii ai profeţilor aşteptaseră şi priviseră.

După ce au văzut despicarea apelor Iordanului, ei au recunoscut că Elisei este cu adevărat succesorul lui Ilie. Neascultând de sfatul lui Elisei, ei au trimis un grup dintre ei să-l caute pe Ilie, dar, bineînţeles, aşa cum spusese Elisei, nu l-au găsit. Fie că ei nu văzuseră scena strămutării lui Ilie, fie dacă o văzuseră, crezuseră că este temporară.

Misiunea lui Elisei din acest punct până la 13:20 este alcătuită dintr-o serie de minuni menite să abată naţiunea Israel de la idolatrie şi s-o readucă la Dumnezeul cel adevărat şi viu. Incidentele nu sunt relatate neapărat în ordine cronologică. Prima din aceste minuni a avut loc când Elisei a aruncat sare în apa sălcie dintr-o fântână de la Ierihon, după care aceasta nu a mai cauzat moartea sau infertilitatea.

În călătoria sa de la Ierihon la Betel, unul din centrele de închinare la viţel, Elisei a fost confruntat cu o ceată de tineri care l-au batjocorit, făcând haz de chelia sa şi spunându-i să se suie la cer cum făcuse Ilie. După ce i-a blestemat în numele Domnului, două ursoaice au ieşit din pădure şi i-au sfâşiat pe toţi cei patruzeci şi doi de tineri. Orice insultă adusă emisarului lui Dumnezeu este o insultă adusă Lui însuşi!

Elisei a urmat apoi traseul de odinioară al lui Ilie, vizitând şcolile profeţilor din Ierihon şi Betel, după care s-a suit pe Muntele Carmel şi a vizitat Samaria. Locuitorii Ierihonului l-au tratat respectuos, primind o binecuvântare, în contrast cu tinerii din Betel, care l-au supus unui tratament ruşinos, primind ca răsplată un blestem.

Ioram, fiul lui Ahab, a domnit ca rege peste Israel doisprezece ani (852-841 Î.Cr.; 2 Regi 3:1-9:29).

Când regele Ioram, fiul lui Ahab, a început să domnească peste Israel, în Iuda domnea Iosafat, avându-l drept co-regent pe fiul său Ioram. Aşa se explică de ce Ioram, regele Israelului, şi-a început domnia în al optsprezecelea an al lui Iosafat şi în al doilea an al lui Ioram, regele regatului Iuda (2 Regi 1:17).

Ioram (Iehoram) nu a fost atât de rău pe cât au fost părinţii săi. El a îndepărtat stâlpul lui Baal pe care-l ridicase Ahab. Dar nu s-a lepădat de închinarea la viţelul de aur, pe care o instituise Ieroboam, fiul lui Nebat.

Sub domnia lui Ahab regele Moabului fusese obligat să plătească tribut Israelului. Dar după moartea lui Ahab, regele Meeşa al Moabului a considerat că a venit timpul nimerit să scuture jugul asupririi. Renumita Piatră Moabită, descoperită de un misionar german în 1868, menţionează subjugarea de către Israel a Moabului şi revolta reuşită a lui Meeşa.

Ahazia nu luase nici o măsură în urma revoltei Moabului. Dar când succesorul său Ioram a venit la putere, imediat a căutat să readucă Moabul sub stăpânirea sa, nedorind să piardă un tribut atât de mare. Ioram l-a rugat pe Iosafat să i se alăture în lupta împotriva Moabului şi din nou, dând dovadă de nechibzuinţă, Iosafat a consimţit. (Vezi 1 Regi 22, unde Iosafat a fost cât pe aci să-şi piardă viaţa prin alianţa încheiată cu Israel.) Cei doi regi au convenit să meargă pe malul de vest al Mării Moarte, apoi urmând direcţia est să pătrundă în Edom iar de acolo să se deplaseze spre nord, ajungând în Moab. Întrucât regele Edomului era în acest timp vasalul regelui Iosafat al Iudei, automat şi Edomul a fost inclus în campania militară împotriva Moabului.

Pe când se apropiau de Moab, armata a rămas fără apă. Când Ioram a dat dovadă de neruşinare, punând vina pe Domnul pentru ca nu aveau apă, Iosafat a propus să fie consultat un profet al Domnului. Iar când s-a aflat că Elisei, slujitorul lui Ilie, se afla prin apropiere, cei trei regi s-au dus la acesta.

La început Elisei a protestat, spunând că nu vrea să aibă nimic de a face cu regele Israelului, căruia i-a spus să se ducă la profeţii idolatri ai tatălui său. Din răspunsul lui Ioram s-ar putea deduce că acesta îl făcea pe Domnul responsabil pentru lipsa de apă, iar nu pe idoli. Dar pentru că avea consideraţie pentru Iosafat, Elisei a convenit să-L întrebe pe Domnul şi astfel, după ce a cântat un muzician, puterea lui Dumnezeu s-a coborât peste Elisei, care a prezis că valea se va umple de apă, dar nu de ploaie, şi că moabiţii vor fi înfrânţi.

A doua zi dimineaţa valea s-a umplut de apă, care venea din direcţia Edomului. Sub razele soarelui de dimineaţă, moabiţilor li s-a părut că apa este sânge, drept care au conchis că regii Israelului, Iudei şi Edomului s-au luptat între ei. Şi astfel ei au pornit numaidecât spre tabăra Israelului, crezând că o vor putea prăda, dar când au ajuns, au devenit ţinta unui atac devastator. Israeliţii au umplut terenul arabil al moabiţilor cu pietre, au astupat fântânile şi au tăiat toţi pomii cei buni.

Mâniat pe foştii săi aliaţi, edomiţii, şi presupunând că regele lor nu va lupta cu aceeaşi tragere de inimă ca Israel şi Iuda, regele Moabului a încercat să străpungă liniile de luptă ale Edomului. Când şi această stratagemă a dat greş, regele Moabului şi-a adus jertfa, deasupra zidului, pe fiul său cel mare în încercarea de a aplana mânia zeilor săi, şi din dorinţa de a-i aţâţa pe soldaţii săi să lupte mai cu râvnă precum şi cu scopul de a-şi îngrozi inamicul. Israel a rămas înmărmurit în faţa acestei jertfe umane, care, desigur, a fost o faptă abominabilă. Mustraţi de Dumnezeu sau de conştiinţa lor, israeliţii s-au retras fără să-i fi supus pe moabiţi. Harold Stigers comentează: Autorul pare să se întrebe: Dacă Israelul a fost atât de mişcat de cazul acesta, oare de ce n-a fost şocat şi în privinţa idolatriei saie, lăsându-se de ea? Din păcate, atât Israel, cât şi Iuda au continuat să practice idolatria.

1. Miraculoasa înmulţire a untdelemnului

O văduvă săracă a unuia dintre profeţi a fost în pericol de a-şi pierde fiii, ce urmau să fie luaţi în robie din cauza neputinţei ei de a-şi achita datoriile. Dar iată că Dumnezeu a făcut prin Elisei o minune, înmulţind untdelemnul în vasele pe care le-a împrumutat de la vecini. Untdelemnul a încetat doar în clipa în care nu a mai avut vase în care să-l depoziteze. Profetul i-a spus să vândă untdelemnul şi sa achite datoria cu banii obţinuţi, iar din ce va rămâne să-şi întreţină familia. Cazul ilustrează harul acordat datornicului, pentru ca acesta să poată face faţă nevoilor actuale şi să aibă de ajuns pentru a se întreţine în continuare. Harul lui Dumnezeu pentru păcătoşii nevoiaşi ne eliberează de datorie şi robie, asigurându-ne tot ce ne lipseşte pentru ca să putem trăi o viaţa nouă.

2. Naşterea miraculoasă

O femeie cu vază din Şunem se purtase deosebit de mărinimos faţă de Elisei, mergând până acolo încât împreună cu soţul i-au pus la dispoziţie o odaie în catul de sus, în care acesta să poată sta când trecea pe acolo. Când i s-a oferit o poziţie sus-pusă sau un favor din partea regelui, în urma intermedierii lui Elisei, dând dovadă de modestie, s-a declarat mulţumită să trăiască o viaţă simplă în mijlocul concetăţenilor ei. Slujitorul profetului, Ghehazi, a sugerat că poate că şi-ar dori un fiu şi această sugestie s-a transformat în realitate, la cuvântul profetului. În primăvara anului viitor ea a născut un fiu. Din moarte (pântecele infertil) Domnul a adus viaţă, o imagine a naşterii spirituale a fiecărui copil al lui Dumnezeu (Efeseni 2:1-10).

3. Învierea fiului sunamitei (4:18-37)

După mai mulţi ani, când s-a făcut mare, fiul sunamitei a suferit un atac neprecizat, pe când era la câmp împreună cu tatăl său. Acesta l-a adus mamei sale, dar el a murit în braţele ei la amiază. Apoi ea l-a aşezat în camera profetului. În continuare, fără să dezvăluie motivul, i-a spus soţului ei că doreşte să-i facă o vizită omului lui Dumnezeu pe Muntele Carmel. Deşi i s-a părut ciudat momentul ales de ea să-l viziteze pe profet, nefiind nici o sărbătoare religioasă, el a făcut totuşi pregătirile necesare pentru călătoria ei. Fără să zăbovească o clipă, şunamita s-a dus degrabă la Muntele Carmel, din câmpia Esdraelon.

Văzând-o că se apropie, Elisei l-a trimis pe Ghehazi în întâmpinarea ei, ca s-o întrebe cum îi merge. Ea nu i-a spus însă lui Ghehazi motivul vizitei, ci l-a indus în eroare, spunând că toate sunt bune, cu ea, cu soţul şi cu fiul ei. Asta deoarece a preferat să-şi prezinte cazul direct în faţa profetului. Femeia l-a întâmpinat pe Elisei cu o izbucnire emotivă şi negreşit Ghehazi ar fi expediat-o, dacă Elisei n-ar fi perceput marea întristare care o încerca, lăsând-o să-şi spună păsul. Domnul nu-i dezvăluise lui Elisei scopul vizitei femeii, după cum nici aceasta nu a spus lămurit de ce a venit, preferând să facă o aluzie, spunând: „Am cerut eu un fiu domnului meu? N-am zis eu: «Nu mă amăgi»?" Cu alte cuvinte, ea n-a dorit să aibă un copil, pentru ca mai târziu acesta să-i fie luat. Poate că Elisei va fi crezut că fiul s-a îmbolnăvit grav.

La început profetul l-a trimis pe Ghehazi să aşeze toiagul său peste copilul mort, spunându-i să nu zăbovească pe drum dând binețe cum se obişnuia în Orient. Femeia şi-a dat seama că problema nu-i va fi rezolvată de Ghehazi, drept care a insistat ca însuşi Elisei să vină cu ea. Pe când se apropiau de Şunem, Ghehazi le-a ieşit în cale, spunându-le ca tânărul nu s-a trezit.

Elisei a intrat apoi în încăperea unde se afla trupul neînsufleţit al fiului ei, a închis uşa şi s-a rugat, întinzându-se peste copil, gură peste gură, ochi peste ochi şi mâini peste mâini. Profetul s-a ridicat apoi, păşind prin cameră, după care din nou s-a aşezat peste băiat. De data aceasta tânărul a strănutat de şapte ori şi a deschis ochii. Copleşită de recunoştinţă, mama şi-a primit copilul înviat din morţi. Înviindu-l, Elisei s-a identificat pe sine cu tânărul mort: gură către gură, ochi către ochi, mână către mână. Toiagul său nu avusese nici un efect, dar când el însuşi s-a aşezat peste copil, insuflându-i viaţa sa, tânărul a înviat.

4. Detoxificarea ciorbei otrăvite

Următoarea minune consemnată de textul sacru a avut loc la Ghilgal. Într-o perioadă de secetă (probabil seceta de şapte ani menţionată în capitolul 8), Elisei i-a poruncit servitorului său să pregătească o ciorbă pentru fiii profeţilor. Din greşeală au fost introduse în oală nişte curcubete otrăvitoare. Când a fost depistată greşeala, Elisei a presărat făină în ciorbă, anulând astfel efectul otrăvii şi făcând-o comestibilă.

5. Miraculoasa înmulţire a pâinii

Cu altă ocazie, Elisei a hrănit o sută de oameni cu doar douăzeci de pâini de orz şi câteva spice de grâu. Mâncarea s-a ajuns la toţi, aşa cum promisese Domnul. Dând dovadă de altruism, Elisei a dăruit altora ceea ce era de drept al său. Când împărţim cu alţii ceea ce avem, lăsând consecinţele pe seama lui Dumnezeu, El este în stare să împlinească nevoile noastre dar şi pe ale altora, făcând să rămână şi în plus (Proverbe 11:24,25).

6. Miraculoasa curăţire a leprosului Naaman (5:1-19)

Capacitatea lui Elisei de a face minuni s-a extins chiar şi în rândurile armatei sirienilor. O fată din poporul evreu fusese luată prizonieră de către sirieni, ajungând slujnică în casa comandantului armatei siriene, Naaman. Ea l-a îndemnat pe stăpânul ei sa se ducă la profetul Elisei, deoarece acesta îl va putea vindeca. Exemplul ilustrează modul în care o persoană lipsită de importanţă în ochii lumii, dar care se află la locul cheie, fiind credincioasă lui Dumnezeu, poate fi folosită de El pentru a influenţa mersul istoriei mântuirii. D. L. Moody comentează pe această temă: O biată slujnică a rostit câteva cuvinte care au produs un efect nebănuit de mare în două împărăţii. Dumnezeu a onorat credinţa ei, făcând pentru idolatrul Naaman ceea ce nu făcuse pentru nici un israelit. Vezi Luca 4:24. De câte ori nu a arătat degetul copiilor calea pe care trebuiau să meargă adulţii! Slujnica s-a lăudat cu ce poate face Dumnezeu pentru Naaman, chiar dacă nu făcuse aşa pentru nici un israelit; şi Dumnezeu a onorat credinţa ei.

Naaman a obţinut din partea regelui Hadad al Siriei o scrisoare de recomandare, adresată regelui Ioram al Israelului, însoţită de daruri în bani şi haine. Se pare că scrisoarea nu pomenea nimic despre Elisei, ci doar solicita vindecarea lui Naaman. Regele Israelului s-a înfuriat când a primit o cerere atât de nerezonabilă, presupunând că regele Siriei căuta un pretext de a ataca Israelul.

Elisei a aflat despre încurcătura în care se afla regele, cerând ca Naaman să fie trimis la el. Asta pentru că la palat nu era nici o putere, întrucât toţi cei de acolo erau închinători la idoli. Dar era în Israel un profet al lui Dumnezeu, care avea puterea să vindece un om şi să-l întregească. Elisei nu a discutat personal cu Naaman. Pus în practică prin credinţă, cuvântul său era de ajuns. Elisei i-a trimis vorbă lui Naaman să se scalde în râul Iordan de şapte ori. Naaman se aşteptase să aibă parte de o vindecare mult mai spectaculoasă, drept care a protestat, indignat, spunând că apele din oraşul său natal Damasc erau cu mult mai bune decât Iordanul.

D. L. Moody a analizat problema cu acurateţe: Naaman suferea de două maladii: de mândrie şi de lepră. Şi avea trebuinţă să fie vindecat de una, ca şi de cealaltă. Naaman a trebuit să coboare din carul mândriei sale, pentru ca apoi să se spele conform metodei prescrise. În cele din urmă, servitorii săi l-au convins să se supună profetului, făcând acel lucru uşor pe care i l-a cerut, şi astfel a fost vindecat. După cum bine s-a spus, „El şi-a călcat pe mândrie şi a scăpat de lepră."

Naaman s-a convertit la credinţa în Dumnezeul Israelului, încercând apoi să-şi arate faţă de Elisei recunoştinţa, dar profetul a refuzat să primească vreo recompensă din partea lui. Generalul sirian a obţinut apoi permisiunea să ducă înapoi în patrie pământ cât pot duce doi catari, pentru ca să se poată închina adevăratului Dumnezeu pe sol străimutat din Israel. El a explicat că atribuţiile sale oficiale l-ar putea obliga să se ducă la templul idolului din Rimon împreună cu stăpânul său, ba chiar să se plece înaintea acestuia, exprimându-şi însă speranţa că Domnul îl va ierta pentru asta. Elisei nici nu a aprobat, nici nu a dezaprobat acest lucru, ci, pur şi simplu, i-a dat drumul să se întoarcă acasă. În istoria lui Naaman găsim o ilustrare clasică a evangheliei harului. El era un vrăjmaş al lui Dumnezeu, fiind căpitanul armatei siriene. Omeneşte vorbind, condiţia sa era total neputincioasă şi deznădăjduită, întrucât era lepros (cf. Romani 5:6-10). Fiind dintre Neamuri, era străin faţă de promisiunile şi legămintele lui Dumnezeu şi nu putea pretinde nici una din binecuvântările Sale (Efeseni 2:11, 12). Dar harul lui Dumnezeu s-a coborât până la el, alinând suferinţa umană. Tot ce avea Naaman de făcut era să se smerească şi să asculte de cuvântul Domnului. În cele din urmă, el s-a spălat în Iordan, în conformitate cu cuvântul lui Dumnezeu, ieşind din apă un om nou, cu o piele nouă şi cu o inimă nouă.

Minunatul har al scumpului nostru Domn,

Har ce depăşeşte cu mult păcatul şi vinovăţia noastră,

Acolo pe crucea de la Calvar a fost vărsat.

Unde s-a vărsat sângele Mielului.

- Julia H. Johnston

7. Lăcomia lui Ghehazi

Dar Ghehazi a jinduit darurile aduse de Naaman, pe care Elisei tocmai le refuzase. Alergând după Naaman, el i-a spus că Elisei l-ar fi trimis să primească daruri de la acesta pentru doi profeţi tineri care tocmai veniseră la el din munţii Efraimului. Naaman i-a dat nu doar un talant, cât ceruse Ghehazi, ci a stăruit ca acesta să primească doi talanţi de argint împreună cu două schimburi de haine. Ghehazi le-a dus toate acestea

acasă la el. Fiind însă profet, Elisei adesea primea de la Domnul revelaţii speciale. El a fost astfel informat cu privire la fapta lui Ghehazi, confruntându-l pe acesta când s-a întors. Elisei i-a spus că nu e timpul să primească bani şi haine sau alte lucruri ce se pot cumpăra cu bani şi că lepra care l-a părăsit pe Naaman va trece acum asupra sa. Ghehazi a păcătuit grav, dând sirienilor prilejul să creadă că darul fără plată al harului lui Dumnezeu nu ar fi la urma urmelor, fără plată.

8. Miraculoasa recuperare a fierului de secure

Unii din fiii profeţilor şi-au exprimat nemulţumirea faţă de spaţiul restrâns în care locuiau împreună cu Elisei, probabil la Ierihon sau la Ghilgal. Prin urmare, au obţinut permisiunea profetului de a se muta lângă Iordan, construind acolo o locuinţă. În timpul lucrărilor, unul dintre oameni a pierdut fierul unei securi împrumutate, care căzuse în râul Iordan. Elisei a răspuns la chemarea de ajutor aruncând un băţ pe apă şi îndată capul de secure a plutit la suprafaţă, fiind recuperat de constructorul recunoscător.

9. Miraculoasele manevre militare

O altă dovadă a puterilor miraculoase deţinute de Elisei reiese din cunoştinţele sale despre manevrele militare cu un caracter strict confidenţial din tabăra inamicului. Regele sirian a fost dezorientat când a constatat că planurile sale secrete au ajuns să fie cunoscute nu o dată de regele Israelului şi l-a bănuit pe unul din supuşii săi că ar fi spion în solda Israelului. Când a aflat că profetul Elisei îi dezvăluia regelui Israelului planurile sale, s-a hotărât să-l prindă pe Elisei cu orice chip. Aflând că profetul se afla la Dotan, o cetate situată la mică distanţă de Samaria, regele Siriei a dat poruncă unor soldaţi să înconjoare cetatea în timpul nopţii. Dimineaţa slujitorul lui Elisei s-a îngrozit când a văzut cetatea înconjurată de o mulţime de ostaşi ai inamicului. Dar, ca răspuns la rugăciunea profetului, slujitorul a primit capacitatea miraculoasă de a vedea oştirea de cai şi care de foc trimisă de Dumnezeu în apărarea poporului Său.

Elisei L-a rugat pe Domnul să-i lovească pe sirieni cu orbire. Apoi profetul a putut să-i îndepărteze de Dotan, conducându-i la Samaria, fără să fie nevoie de nici o luptă. Când regele Israelului a propus ca aceşti soldaţi inamici să fie ucişi, Elisei i-a amintit că el n-a vrut să-i ucidă pe cei pe care i-a luat prizonieri cu sabia şi arcul. Prin urmare, de ce să-i ucidă pe cei ce au fost predaţi în mâna lui fără ca el sa fi depus vreun efort? Dimpotrivă, regelui i s-a poruncit să-i hrănească şi să-i trimită acasă. Prin acest tratament omenos el a biruit astfel răul prin bine.

Versetul 16 ne aminteşte de 1 Ioan 4:4b - „...Cel care este în voi este mai mare decât cel ce este în lume." În bătălia noastră spirituală cu forţele răului, noi beneficiem de protecţie şi de puterea pe care ne-o dăruieşte atotputernicul nostru Aliat. Prin rugăciunea credinţei, Domnul poate să deschidă ochii inimii noastre, pentru a putea fi asiguraţi de realitatea faptului că El ne apară şi zădărniceşte intenţiile distructive ale Satanei.

10. Foametea din Samaria (6:24-7:20)

Incidentul cu care continuă textul sacru nu este neapărat în ordine cronologică. Ben-Hadad, regele Siriei, a împresurat Samaria atât de straşnic încât toată cetatea a suferit de pe urma unei cumplite foamete. (Dacă asediul a avut loc după foamea de şapte ani menţionată la 8:1-2, cum susţin unii, putem să ne dăm seama cât de gravă a fost situaţia.) Oamenii erau nevoiţi să plătească preţuri exorbitante pentru alimente necurate din punct de vedere ceremonial (un cap de măgar), pentru plante şi grâu. „Găinaţul de porumbel" era o plantă cu bulbul comestibil (Unii cred că ar fi fost vorba literalmente de excremente de pasăre, folosite ca şi combustibil). Planta se numeşte astăzi „Steaua Betleemului". Regele Israelului a recunoscut că numai Domnul îi mai poate ajuta, şi s-a întristat peste măsură când a aflat că poporul căzuse în canibalism. Dând vina pe Elisei pentru aceste condiţii cumplite şi pentru eşecul de a face ceva pentru a remedia situaţia, el a jurat că-l va ucide pe acesta până la sfârşitul zilei.

Dar Elisei a fost informat de către Dumnezeu despre intenţiile regelui, drept care le-a spus bătrânilor că un sol al regelui se îndreaptă spre ei, urmat chiar de rege şi le-a poruncit să nu-l lase pe emisar să intre până când nu va sosi chiar regele. Imediat după aceea a sosit solul, urmat de rege, care a crezut că nu mai e nimic de făcut decât să se predea Siriei. Atunci regele a zis: „Negreşit, nenorocirea aceasta este de la Domnul. Ce rost mai are să-L aştept pe Domnul?" Incidentul ne aminteşte de textul de la Proverbe 21:1: „Inima regelui este în mâna Domnului, ca râuri de apă; El o îndreaptă încotro vrea" (Proverbe 21:1). Regele Israelului nu este pomenit pe nume aici. De fapt, nu ni se oferă numele regelui în nici unul din incidentele consemnate în capitolele 4-8. Mulţi comentatori susţin că în timpul asediului descris aici pe tronul Israelului stătea Iehoram (Ioram), dar nu putem şti cu certitudine dacă aşa stau lucrurile, întrucât misiunea lui Elisei, care a acoperit jumătate de secol, sub domniile a patru regi, nu este consemnată în ordine cronologică.

Elisei i-a făcut apoi regelui o remarcabilă prezicere, promiţând că a doua zi se va vinde floare de făină şi orz la poarta Samariei, la preţuri derizorii. Când slujitorul regelui a pus la îndoială posibilitatea unei atari evoluţii, Elisei a adăugat că acest om va vedea cu ochii săi, dar nu va apuca să mănânce din acest belşug. „Dacă doreşti să crezi cu adevărat," scrie Moody, „atunci trebuie să răstigneşti întrebarea: «cum?» (cf. ucenicii Domnului nostru înaintea hrăniră celor 4000 din Marcu 8:4).

În seara acelei zile patru leproşi care stăteau la poarta Samariei s-au decis, în disperare de cauză, să dezerteze în tabăra sirienilor, sperând că vor primi de mâncare. Dar când au ajuns la locul taberei siriene, au găsit-o abandonată, deoarece Domnul făcuse ca forţele inamice să audă un vuiet mare, ca al unei oştiri falnice. Crezând că este vorba despre hitiţi sau egipteni pe care regele Israelului i-a tocmit să lupte împotriva lor, sirienii s-au retras cuprinşi de groază. Matthew Henry comentează: Sirienilor care asediaseră Dotanul li s-a impus o anumită vedere, 4:18. Acum sirienilor din acest text li se impune un anumit auz... Nu putem şti dacă zgomotul auzit de ei a fost produs realmente în văzduh de către îngeri sau dacă s-a auzit doar în urechile lor. Cert e că el a provenit de la Dumnezeu.

La început leproşii s-au înfruptat după bunul plac din belşugul de hrană, bani şi alimente găsite în tabăra sirienilor, dar mai târziu, realizând că israeliţii vor afla curând că sirienii au plecat şi-i vor pedepsi pe ei pentru că nu le-au dat de ştire, leproşii s-au decis să-l înştiinţeze pe rege. Acesta a bănuit însă că sirienii i-au întins o cursă, ca să-i atragă într-o ambuscadă. Dar un slujitor al său a propus să fie trimis un grup de cercetaşi să verifice cum stau lucruri. Pentru că oricum, chiar dacă nu vor fi omorâţi de sirieni, vor pieri de foame ca şi ceilalţi israeliţi. Cercetaşii au constatat că într-adevăr sirienii au fugit, lăsând în urmă o pradă foarte bogată. Aşadar israeliţii au prădat corturile sirienilor, punând capăt foametei.

Potrivit profeţiei rostite de Elisei, făină de calitate superioară şi orz s-au vândut în ziua aceea la preţuri foarte scăzute. Slujitorul regelui care-şi manifestase scepticismul faţă de această profeţie a văzut lucrul acesta, dar nu s-a bucurat de el, deoarece a murit călcat în picioare de mulţimea entuziastă de la poarta cetăţii. Versetele 18-20 subliniază din nou că omul respectiv a murit potrivit cu cuvântul Domnului, din

pricina necredinţei sale. Necredinţa văduveşte victimele sale de binecuvântare, răsplătindu-le cu moartea. Memorabilele cuvinte rostite de leproşi: „Nu facem bine! Ziua aceasta este o zi de veşti bune şi noi tăcem" (v. 9), sunt un imbold necurmat pentru aceia dintre noi cărora ni s-a încredinţat evanghelia harului răscumpărător.

11. Restaurarea proprietăţii sunamitei

Înainte de a se fi abătut foametea asupra ţării (probabil foametea de la 4:38), Elisei a avertizat-o pe şunamita din capitolul 4 să plece împreună cu familia, inclusiv fiul pe care l-a înviat. Şi astfel ea s-a dus în ţara filistenilor, de unde a revenit după ce a trecut foametea. În acest timp Ghehazi era la curtea regelui Israelului, unde de obicei unui lepros îi era interzis accesul. Chiar pe când îi povestea el regelui cum îi redase Elisei viaţa băiatului şunamitei, iată că vine chiar femeia aceasta, solicitând să-i fie redată proprietatea. Regele a poruncit să-i fie redată nu numai averea, ci şi roadele produse în cei şapte ani cât a lipsit ea din ţară.

12. Profeţia lui Elisei despre domnia lui Hamei (8:7-15)

Când a auzit Ben-Hadad, regele Siriei, care era bolnav, că Elisei a sosit la Damasc, a trimis un ofiţer, pe nume Hazael, să se prezinte la profet cu un dar substanţial, şi să-l întrebe dacă se va vindeca, întrucât Naaman era comandantul armatei siriene sub domnia lui Ben-Hadad, e de presupus că Ben-Hadad avea cunoştinţă despre puterile vindecătoare pe care le poseda Elisei (cap. 5). Poate că profetul îl va vindeca şi pe el. Iată răspunsul vag pe care l-a dat profetul lui Hazael: „Du-te şi spune-i: «Te vei vindeca, fără îndoială,» dar Domnul mi-a descoperit că va muri." Cu alte cuvinte, boala lui nu era neapărat incurabilă, dar Ben-Hadad nu se va scula din pat, deoarece Hazael îl va asasina. Elisei s-a uitat ţintă în ochii lui Hazael cu atâta intensitate, încât acesta s-a ruşinat. Elisei a prevăzut că Hazael va aduce peste copiii lui Israel o cumplită suferinţă şi pierderi incalculabil de mari, fapt care l-a făcut pe profet să plângă.

Hazael a răspuns că el nu e decât un câine. Or, cum s-ar putea ca ei să facă aceste fapte îngrozitoare? Williams parafrazează: Se poate oare ca eu, care nu sunt decât un câine, să mă sui pe tronul Siriei, realizând fapte atât de măreţe?!

Dar Elisei fusese înştiinţat de Domnul că Hazael va fi următorul rege al Siriei. Apoi, în urma acestui anunţ, Hazael s-a întors la stăpânul său, Ben-Hadad, spunându-i că se va vindeca, după care l-a ucis mişeleşte, asfixiindu-l cu o cârpă groasă înmuiată în apă.

Următorul citat rezumă succint acurateţea profeţiei lui Elisei: Curând după aceea [adică după asasinarea lui Ben-Hadad], Hazael a luptat împotriva forţelor reunite ale lui Ioram şi Ahazia, la Ramot-Ghilead (8:28, 29; 9:14, 15). Acest rege l-a învins de multe ori pe Iehu pe câmpul de bătălie, devastându-i întreaga ţară, de la malul de răsărit al Iordanului, de la Arnon, în sudul ţării, şi până la Başan, în nord (10:32,33). În timpul domniei lui Ioahaz, succesorul lui Iehu, Hazael a făcut numeroase incursiuni în teritoriul Israelului, care nu a fost nimicit cu desăvârşire doar din pricina îndurării lui Dumnezeu (13:3, 22, 23). Hazael a pătruns şi în sud-vestul Palestinei, cucerind cetatea Gat. Apoi l-a constrâns pe regele lui Iuda să-i plătească o mită substanţială în schimbul cruţării Ierusalimului (12:17,18; 2 Cron. 24:23, 24). Abia după moartea lui Hazael a reuşit Israelul să curme agresiunea Siriei, în timpul domniei lui Ben-Hadad III, fiul lui Hazael (2 Regi 13:24, 25).

Iehoram (Ioram) fiul lui Iosafat a fost rege peste Iuda timp de opt ani (853-841 î.Cr.; cf. 2 Cronici 21:4-20).

Cronologia din versetul 16 trebuie reconciliată cu aceea de la 1 Regi 22:42, 51; 2 Regi 3:1; şi 2 Regi 8:25. Aparenta neconcordanţă s-ar putea explica prin faptul că Iehoram a domnit cinci ani alături de tatăl său, fiind co-regent. Sau s-ar putea ca Iosafat să fi împărţit puterea, o perioadă din domnia sa, cu Asa şi că domniile lui Ahazia şi Iehoram sunt datate de la începutul domniei unice a lui Iehoram.

Iehoram se căsătorise cu Atalia, fiica lui Ahab şi Izabela. Căsătoria aceasta a fost pusă la cale negreşit de către tatăl său, Iosafat, din raţiuni politice, de reconciliere cu Israelul. Dar urmarea ei pe plan spiritual a fost aceea că regatul Iuda a fost târât şi mai adânc în idolatria practicată de regatul de nord. Din pricina apostaziei sale, Domnul ar fi distrus Iuda, dacă nu ar fi fost la mijloc promisiunea pe care i-o făcuse lui David (2 Samuel 7:12-16).

În timpul domniei lui Ioram, Edom s-a răsculat împotriva sa. Ioram a luat măsuri pentru înăbuşirea răscoalei, pornind cu trupele sale împotriva Ţairului (Edom), cetate situată la sud de Marea Moartă. Edomiţii l-au înconjurat însă, Ioram reuşind să scape doar printr-o străpungere a frontului, armata sa retrăgându-se. Începând de atunci Edomul nu a mai fost complet supus regatului Iuda. E probabil ca profetul Obadia să fi rostit oracolul său împotriva Edomului în timpul domniei lui Iehoram. Se spune în textul biblic că şi Libna, situată în apropiere de Filistia, s-a revoltat, aceasta denotând slăbiciunea inerentă a regatului lui Iuda în timpul domniei lui Ioram. Libna era o cetate levitică. Motivul revoltei îl găsim la 2 Cronici 21:10, 11. Evident, ulterior Iuda a recâştigat controlul asupra acestei cetăţi (19:8).

Ahazia fiul lui Iehoram a fost rege peste Iuda timp de un an (841 î.Cr., cf. 2 Cronici 22:1-9).

În versetul 26 se spune despre Ahazia că a fost fiul Ataliei, nepoata lui Omri. Ahazia este identic cu Iehoahaz de la 2 Cronici 22:6. Ioram, regele Israelului, a fost unchiul lui Ahazia. Mama lui Ahazia, Atalia, a fost fiica lui Ahab şi sora lui Ioram, regele Israelului, în acest punct din naraţiunea biblică numele diverşilor regi ai Israelului şi ai lui Iuda sunt destul de greu de urmărit. Ahab, regele Israelului, avea doi fii, care au ocupat tronul unul după altul, respectiv Ahazia şi Iehoram (Ioram). Iosafat, regele regatului Iuda, a avut un fiu pe nume Iehoram, care a domnit după el. Acest Iehoram a fost urmat la tron de fiul său, Ahazia. Astfel Ahazia şi Iehoram au domnit în Israel în timp ce Iehoram şi Ahazia au domnit în Iuda.

ISRAEL	IUDA
Ahazia	Iehoram
Iehoram	Ahazia

Aici se spune despre Ahazia... regele lui Iuda ca avut douăzeci şi doi de ani când a început să domnească; la 2 Cronici 22:2 se spune că a avut patruzeci şi doi de ani. Din marea majoritate a indiciilor existente rezultă că vârsta corectă a fost de douăzeci şi doi de ani, cealaltă cifră fiind, probabil, o greşeală de copiere.

Ahazia s-a unit cu unchiul său, Ioram, regele Israelului, pornind la război împotriva Siriei, la Rarnot Ghilead. Regele Ioram a fost rănit în luptă şi transportat la Iezreel pentru a se reface. Ahazia l-a vizitat acolo, pe când era în convalescenţă. Tatăl lui Ioram, Ahab, şi-a pierdut viaţa la Ramot Ghilead (1 Regi 22). Bunicul lui Ahazia, Iosafat, procedase nechibzuit, unindu-se cu Ahab în acel loc şi fiind, în consecinţă, omorât. Dar iată că Ahazia nu a învăţat nimic din istorie, neluând în seamă avertismentul de a nu se uni cu Israelul. Prin urmare, a fost şi el omorât, mai

târziu (cap. 9).

1. Ungerea lui Iehu

Elisei i-a poruncit unuia din fiii profeţilor să se ducă la Ramot Ghilead şi să-l ungă în taină pe Iehu ca rege al Israelului, înlocuindu-l pe Ioram. Iehu era fiul lui Iosafat, fiul lui Nimşi (v. 2), nu fiul lui Iosafat regele lui Iuda. Iehu a fost comandantul armatei lui Ioram şi în această calitate fusese staţionat la Ramot Ghilead, pentru a nu-i lăsa pe sirieni sa lanseze atacuri împotriva regatului. Când l-a uns, profetul i-a dat de asemenea împuternicirea de a distruge casa lui Ahab, potrivit cu cuvântul profeţiei lui Elisei (1 Regi 21:21-24). Sarcina de a-l unge pe Iehu îi fusese încredinţată lui Ilie (1 Re. 19:16), dar se pare că el a transmis-o succesorului său, Elisei, care, la rându-i, a trimis un profet necunoscut la Ramot Ghilead sa-l ungă pe Iehu în ascuns. Modul în care s-a făcut ungerea i-a conferit lui Iehu avantajul luării prin surprindere, pe care l-a folosit cu dibăcie în preluarea tronului.

2. Execuţiile lui Iehu (9:11-10:17)

Când a ieşit Iehu din încăperea dinăuntru, camarazii lui au dorit să ştie ce i-a spus „nebunul acela de profet". Mai întâi Iehu a încercat să evite răspunsul la întrebarea lor, sugerând că ei deja ştiau ce a spus profetul. Poate credea că ei l-au trimis pe profet sa-l ungă, pentru ca să-l răstoarne pe Ioram. Dar la insistenţele lor, Iehu le-a dezvăluit că tocmai fusese uns ca rege. Atunci, în mare grabă, ei şi-au aşternut hainele pe trepte, proclamându-l în public ca rege al Israelului.

Iehu fiul lui Iosafat a fost rege al Israelului douăzeci şi opt de ani (841-814/12 Î.Cr.; 2 Re. 9:14-10:36).

Odată cu domnia lui Iehu este inaugurată a cincea dinastie a regatului nordic Israel. Înainte ca vestea despre ungerea sa să ajungă la Iezreel, Iehu s-a grăbit să-l ucidă pe Ioram. Un străjer a văzut cum Iehu şi cei ce-l însoţeau se apropie de cetate şi l-a înştiinţat pe Ioram. Drept care au fost trimişi, în două rânduri, soli în întâmpinarea sa, pentru a afla identitatea celor care se apropiau. Dar Iehu i-a împiedicat pe soli să revină la Ioram. Între timp străjerii l-au înştiinţat pe rege că după felul în care mâna carul cel ce se situa în fruntea cetei se părea că este Iehu, „fiul" (nepotul) lui Nimşi. Ioram a ieşit apoi în întâmpinarea lui, cu carul regal, însoţit de nepotul său, Ahazia, regele regatului Iuda, crezând că Iehu îi aduce veşti importante de la Ramot Ghilead. Apropriindu-se de Iehu, l-a salutat cu cuvintele: „Este pace (şalom), Iehu?", dar i s-a răspuns cu cuvinte belicoase. Simţind că este vorba de trădare, Ioram a încercat să fugă, dar a fost omorât de săgeata trasă de Iehu, astfel împlinindu-se literalmente profeţia rostită de Hie (1 Regi 21:19), trupul lui Ioram fiind aruncat în via lui Nabot.

Ahazia a încercat şi el să scape, dar a fost de asemenea lovit de o săgeată, murind apoi la Meghido. În urma actului de fraternizare cu casa lui Ahab, el a căzut sub blestemul divin pe care Iehu fusese împuternicit să-l aducă la îndeplinire. Trupul său a fost readus la Ierusalim, pentru înhumare. La 2 Cronici 22:9 se spune că el a murit în Samaria, dar asta ar putea să fie o referire la regatul Samariei sau la regiunea respectivă. Versetul 29 nu este încadrat în ordinea cronologică, ci este o repetare a textului de la 8:25. Discrepanţa de ani menţionată aici (al unsprezecelea faţă de al doisprezecelea) este probabil cauzată de metode diferite de calcul.

Când Iehu a ajuns în cetatea propriu-zisă Iezreel, Izabela i-a strigat în batjocură: ..Este pace, Zimri, ucigaşul stăpânului tău?" Şi Zimri devenise rege al Israelului prin asasinarea stăpânului său, dar numai de pace nu a avut parte!

Tentativa sa de lovitură de stat a durat doar şapte zile (1 Regi 16.9-19). Ceea ce voia de fapt Izabela să-i spună lui Iehu era că acesta nu va propăşi în rebeliunea sa. Doi eunuci de la curte şi-au dovedit loialitatea faţă de Iehu, aruncând-o pe Izabela pe fereastră. Sângele ei a împroşcat zidul şi trupul cailor, iar trupul i-a fost mâncat de câini, împlinindu-se astfel profeţia de la 1 Regi 21:23. Nu a mai rămas din ea nimic decât craniul, picioarele şi palmele mâinilor. Campbell Morgan remarcă următoarele în legătură cu aceasta: Până şi câinii s-au ferit de căpăţâna şi mâinile şi picioarele care puseseră la cale şi executaseră atâtea abominaţii; şi nici un mormânt nu a rămas în urma ei, care să-i perpetueze memoria. A dăinuit doar infamia ei.

În continuare Iehu i-a ucis pe cei şaptezeci de descendenţi („fii") ai lui Ahab, care locuiau în Samaria. Mai întâi el le-a dat păzitorilor lor un ultimatum, cerând să aleagă cei mai calificaţi dintre urmaşii lui Ahab ca regi care să lupte împotriva lui Iehu şi a oamenilor săi. Dar ei şi-au adus aminte cum doi regi (Ioram şi Ahazia) se dovediseră neputincioşi faţă de Iehu la Iezreel, şi astfel au trimis vorbă că nu vor fi slujitori ascultători. El le-a scris din nou, că-şi pot dovedi loialitatea faţă de el dacă îi predau capetele celor şaptezeci de descendenţi de parte bărbătească ai lui Ahab, a doua zi la Iezreel. Păzitorii au convenit să facă aşa. Dimineaţa Iehu a ieşit să vadă capetele care stăteau adunate în două grămezi la intrarea porţii. Poate că oamenii ce s-au strâns la faţa locului se aşteptau ca Iehu să se mânie pentru acest act de ucidere în masă, deoarece nu ştiau că el poruncise acest măcel. Dar Iehu i-a liniştit numaidecât, spunându-le, de fapt: Voi sunteţi nevinovaţi de această faptă, după cum şi eu sunt nevinovat. E adevărat că l-am ucis pe stăpânul meu Ioram, dar cine i-a ucis pe aceştia? Probabil că Dumnezeu, care a împlinit ceea ce prezisese prin slujitorul său Ilie. Şi, continuând să împlinească profeţia lui Ilie, Iehu a trecut apoi la uciderea tuturor rudelor lui Ahab, oameni mari, cunoştinţe apropiate şi preoţii săi din Iezreel.

În drum spre capitală, Samaria, Iehu s-a întâlnit cu patruzeci şi două din rudele lui Ahab. Termenul „fraţi" din versetul 13 înseamnă de fapt veri, nepoţi etc, întrucât fraţii lui Ahazia fuseseră ucişi (2 Cronici 21:17). Oamenii aceştia veniseră din Iuda să viziteze familia regală a Israelului. Dându-şi seama că aveau legături cu casa lui Ahab, Iehu a ordonat uciderea lor la fântâna Bet Eked.

De asemenea Iehu l-a întâlnit pe Iehonadab (numit şi Ionadab), un rehabit. Primind asigurări că Iehonadab îi era fidel, Iehu l-a invitat să urce în car alături de el, pentru ca, ajungând la Samaria, să vadă apoi râvna lui Iehu pentru Domnul. La Ieremia 35 ni se dau amănunte suplimentare despre Iehonadab, care a ordonat descendenţilor săi să revină la vechiul stil de viaţă pe care îl avusese Israel sub conducerea lui Moise şi a lui Iosua, în încercarea de a-i preveni pe israeliţi de a merge pe urmele regilor lor, care au adus regatul la apostazie - păcatul principal al regatului de nord. Aflând despre epurarea înfăptuită de Iehu, Iehonadab s-a dus împreună cu noul rege, care l-a primit cu bucurie ca pe un aliat de nădejde în lupta împotriva eradicării baalismului, acestei închinări la idolul Baal. În Samaria Iehu a ucis celelalte rude ale lui Ahab. Morgan atenţionează: Iehu era mândru de propria sa râvnă. Cât de insidioasă era această primejdie! Căci primejdie este. Ori de câte ori îşi face apariţia, ea duce la alte lucruri rele. Pe când omul acesta ducea la îndeplinire judecăţile lui Dumnezeu împotriva Israelului, în viaţa sa proprie era un om corupt.

3. Iehu epurează închinătorii la zeul Baal (10:18-36)

După aceasta noul rege a lansat un atac împotriva închinătorilor lui Baal. Pentru a-i putea identifica, el a ordonat să se organizeze o mare sărbătoare în cinstea lui Baal. Templul lui Baal s-a umplut astfel de închinătorii săi din toate colţurile Israelului, care erau îmbrăcaţi cu veşminte speciale, ce-i deosebeau de restul israelitilor. S-au luat măsuri ca nici un închinător al lui Iehova să nu fie de faţă. De îndată ce Iehu a adus jertfa de ardere de tot, a dat semnal gărzii sale şi căpitanilor să-i ucidă pe toţi idolatrii. Optzeci de bărbaţi au fost postaţi afară, ca să nu lase pe nimeni să scape. Oamenii lui Iehu au pătruns în încăperea dinăuntrul templului lui Baal, au îndepărtat stâlpii sacri de acolo şi i-au ars. Au dărâmat templul lui Baal, transformându-l într-o latrină sau într-o groapă cu gunoi.

În multe privinţe Iehu a fost unul dintre cei mai buni, poate chiar cel mai bun dintre regii Israelului, întrucât a executat judecata lui Dumnezeu asupra casei lui Ahab, epurând ţara de închinătorii la Baal. Domnul a răsplătit tot ce fusese demn de a fi răsplătit, făgăduindu-i lui Iehu că dinastia lui va dăinui până la a patra generaţie (adică Iehoahaz, Ioaş (în româneşte Ioas), Ieroboam II şi Zaharia).

Dar Iehu a continuat să promoveze închinarea la viţeii de aur, pe care o inaugurase Ieroboam. De asemenea, el este condamnat la Osea 1:4 pentru cruzimea nespus de mare de care a dat dovadă în exterminarea casei lui Ahab. Ca urmare a eşecurilor sale, Domnul a început să taie câte o bucată din teritoriul Israelului. Hazael, regele Siriei, a capturat teritoriul de pe malul de est al Iordanului ce fusese iniţial ocupat de triburile Ruben şi Gad şi de jumătate din tribul Manase. Elisei prezisese că Hazael va proceda astfel (8:12). Acest rege sirian executa judecata rostită de Domnul asupra casei lui Ahab. În spatele activităţii acestor regi răi ochiul spiritual poate vedea mâna suverană a lui Iehova, care face ca mânia omului să îndeplinească planurile Sale.

Scena se mută acum din Israel în Iuda. Atalia a preluat puterea când fiul ei, Ahazia,. a fost ucis de Iehu. Pentru a preîntâmpina orice ameninţare la adresa domniei sale, ea a ordonat uciderea tuturor (cel puţin aşa credea ea) fiilor lui Ahazia.

Faptul că Atalia a putut porunci uciderea cu sânge rege a propriilor săi nepoţi demonstrează ce mult semăna ea cu mama sa, Izabela. Deşi nu ştia, ea ducea la îndeplinire blestemul rostit asupra descendenţilor tatălui ei, Ahab (1 Regi 21:21,22).

Dând dovadă de mare curaj, Ioşeba (în textul englez: Iehoşeba), soţia lui Iehoiada (2 Cronici 22:11) şi o mătuşă a fiilor sortiţi pierzării, a pătruns în casa regală, furându-l pe tânărul Ioaş (identic cu Iehoaş) dintre fiii care erau ucişi. Atalia ar fi curmat definitiv spiţa regală, dar Domnul l-a păstrat în viaţă pe Ioaş, din pricina legământului pe care îl încheiase cu David. Consecinţele de lungă durată ale tentativei Ataliei sunt de-a dreptul uluitoare, căci la mijloc a fost încercarea din partea Satanei de a întrerupe spiţa mesianică. Ioaş a fost ascuns împreună cu bona sa în dormitorul din templul neutilizat, unde a rămas tip de şase ani, cât s-a aflat Atalia pe tronul regatului Iuda.

În anul al şaptelea, marele preot Iehoiada i-a chemat pe căpitanii peste sute, dintre gărzile de corp şi escorte, şi le-a arătat pe moştenitorul tronului, încheind cu ei un legământ că o vor înlătura pe Atalia de la putere şi-l vor încorona pe Ioaş ca rege. Iată ce afirmă Williams în legătură cu aceasta: Măsurile luate de Iehoiada pentru lansarea revoluţiei regale (v. 4-11) ar putea fi parafrazate în felul următor: Mai întâi i-a chemat pe ofiţerii gărzii regale. Un regiment a primit ordinul de a înconjura casa regelui iar celelalte două regimente au avut sarcina de a defila în faţa templului. Orice persoană care încerca să străpungă coloana gărzii urma să fie omorâtă. Membrii gărzii care şi-au terminat schimbul în dimineaţa aceea (v. 9) nu se puteau întoarce în cazarmă, ci trebuiau să se alăture gărzii care începea patrularea în dimineaţa acelei zile, alăturându-se corpului principal de apărători ai regelui.

Apoi Ioaş a fost adus în faţa poporului. I s-a aşezat o coroană pe cap şi i s-a înmânat un exemplar al Mărturiei (legea). După care poporul a izbucnit în urale, strigând: „Trăiască regele!"

Voind să afle de unde vine zgomotul pe care-l auzea, Atalia a ieşit în curtea templului şi, când a văzut ce se întâmplă, a strigat: „Trădare! Trădare!". Întrucât Iehoiada nu voia ca Atalia sa fie ucisă în împrejurimile templului, a ordonat să fie dusă afară, încadrată de soldaţi. Şi astfel a fost omorâtă la intrarea cailor.

Apoi a fost încheiat un legământ între Domnul, noul rege şi popor, prin care oamenii s-au angajat să-L slujească pe Domnul. Şi, pentru a demonstra că vor face aşa, oamenii au devastat templul lui Baal, pe care Atalia îl promovase, omorându-l pe Matan, preotul lui Baal. Regele a fost apoi escortat la palatul regal, în cadrul unei procesiuni solemne. Locuitorii ţării s-au bucurat iar cetatea a avut pace după ce Atalia a fost executată.

Iehoaş (Ioaş), fiul lui Ahazia, regele lui Iuda, a domnit patruzeci de ani (835-796 î.Cr.; cf, 2 Cronici 23:-24:27).

John C. Whitcomb comentează pe marginea domniei lui Iehoaş: Cei patruzeci de ani ai domniei lui Ioaş ar putea fi împărţiţi în două părţi: înainte şi după moartea marelui său mentor, Iehoiada. Afirmaţia potrivit căreia „Ioaş a făcut ceea ce a fost bine în ochii lui Iehova în toate zilele preotului Iehoiada" este de rău augur. Fără curajul moral şi spiritual al acestui mare preot, Ioaş a fost un om la fel de instabil ca şi Lot când n-a mai fost Avram alături de el. Prin urmare. Dumnezeu Şi-a arătat îndurarea faţă de poporul Iuda prin faptul că a prelungit viaţa lui Iehoiada, dăruindu-i acestuia uimitoarea vârstă de 130 de ani (2 Cronici 24:15)! Astfel Iehoiada a trăit mai mult decât orice persoană a cărei vârstă este consemnată în intervalul de o mie de ani de la Amram, acel strămoş al lui Moise, care a murit la vârsta de 137 de ani (Exod 6:20). În general, domnia lui Iehoaş a fost demnă de laudă. Dar el nu i-a oprit pe oameni să se închine pe înălţimi. Principala sa contribuţie a constituit-o operaţiunea de reparare a templului. În acest scop el a dat instrucţiuni preoţilor ca să fie puse deoparte anumite fonduri pentru refacerea casei Domnului. Potrivit lui Williams, acestea au fost fondurile puse deoparte: (1) banii tuturor celor înregistraţi în cadrul recensământului (vezi Exod 30:12; (2) banii la care e evaluat fiecare om - adică banii de evaluare (Levitic 27); (3) toţi banii pe care un om dorea să-i dăruiască - adică ofrandele de bunăvoie legiferate în Levitic.

Când nici în al douăzeci şi treilea an al domniei regelui Iehoaş nu s-au făcut încă nici un fel de reparaţii, regele l-a chemat pe Iehoiada şi pe ceilalţi preoţi, spunându-le despre un nou plan de colectare a fondurilor şi de reparare a templului. Preoţii nu vor mai colecta de acum încolo banii direct, după cum nu vor mai supraveghea reparaţiile aduse templului (v. 7), ci se va aşeza o cutie cu un orificiu în capacul ei, în dreapta altarului, în care să se strângă banii primiţi pentru refacerea templului. Scribul regelui şi marele preot au făcut totalul banilor pe care i-au distribuit apoi lucrătorilor. Supraveghetorii au fost cinstiţi, drept care nu a fost nevoie să se ceară o contabilizare publică a fondurilor. Versetul 13 pare să contrazică textul de la 2 Cronici 24:14; dar din versetul 13 reiese că fondurile nu au fost utilizate pentru cumpărarea ustensilelor templului în timp ce era acesta în curs de restaurare, pe când de la 2 Cronici 12:14 reiese că după ce s-a încheiat lucrarea de reparaţie, fondurile excedentare au fost utilizate în acest scop. Dând dovadă de ascultare faţă de Cuvântul lui Dumnezeu (Levitic 5:16;Numeri 5:8,9), oamenii au continuat să le dea preoţilor banii pentru ofrandele de păcat şi pentru jertfa de fărădelege.

În acest timp, Hazael, regele Siriei, a capturat cetatea Gat, pornind cu oastea spre Ierusalim. Iehoaş i-a dat lucruri sfinte din templu şi din casa regelui, pentru a-l convinge să nu atace capitala statului Iuda.

După moartea lui Iehoiada, prinţii lui Iuda l-au abătut pe regele lor de la calea dreaptă, făcându-l să cadă în idolatrie. Când Zaharia, un fiu (sau un nepot) al marelui preot, a încercat să cheme poporul înapoi la închinarea la Iehova, Regele Iehoaş a ordonat omorârea sa cu pietre (2 Cronici 24).

Proprii servitori ai lui Iehoaş au uneltit împotriva sa, omorându-l în casa lui Milo. Aceasta a fost judecata trimisă de Dumnezeu împotriva sa pentru uciderea lui Zaharia.

Isus S-a referit la moartea lui Zaharia când i-a mustrat pe învăţătorii legii (Luca 11:51), spunând că sângele tuturor profeţilor, de la sângele lui Abel la cel al lui Zaharia, va fi cerut din mâna acelei generaţii. Astfel el a inclus sângele tuturor martirilor din perioada Vechiului Testament, de la Abel din Geneza la cel al lui Zaharia de aici şi din 2 Cronici, ultima carte a Bibliei ebraice. (Biblia ebraică conţine aceleaşi cărţi ca şi Vechiul Testament folosit de noi, dar în altă ordine.)

Iehoiada a fost un om evlavios care s-a consacrat slujirii în împărăţie şi în templu. El a primit în schimb două binecuvântări: Fiul său Zaharia i-a urmat exemplul, călcând pe urmele sale, şi a fost îngropat alături de regii lui Iuda, o onoare mare pentru cineva care nu s-a născut în familia regală. Pe de alta parte, Ioaş a decăzut tot mai mult după moartea lui Iehoiada. El a prădat templul pe care-l reparase cândva şi a jefuit trezoreria regală, pentru a cumpăra bunăvoinţa sirienilor. El nu a fost îngropat în mormântul regilor, deoarece a murit sub judecata divină, pentru asasinarea lui Zaharia. Este de o importanţă vitală să perseverăm în evlavie, pentru ca nu cumva să fim o piedică în calea împărăţiei lui Dumnezeu. Iehoiada: un exemplu strălucitor! Ioaş: un avertisment solemn!

K. Regele Ioahaz al lui Israel

Ioahaz (Iehoahaz) fiul lui Iehu a fost rege al Israelului şaptesprezece ani (814/13-798 Î.Cr.).

Iehoahaz a mers pe urmele lui Ieroboam, practicând o închinare dublă: şi în faţa lui Iehova, şi a Aşerei (v. 6). Dumnezeu l-a pedepsit, trimiţându-i pe sirieni împotriva Israelului. Aceştia au redus forţele lui Iehoahaz la numai cincizeci de călăreţi, zece care şi zece mii de infanterişti. Când Iehoahaz a strigat către Domnul, El a ridicat un izbăvitor, care a salvat Israelul din mâna sirienilor. E posibil ca acest izbăvitor să fi fost Adadnirari III, regele Asiriei, care către sfârşitul domniei lui Iehoahaz a provocat tot mai multe necazuri Siriei, astfel nelăsându-i prea mult timp să facă rău Israelului. Unii comentatori sugerează că Elisei a fost izbăvitorul. Alţii spun că versetul 5 se referă fie la Iehoaş (v. 25) fie la Ieroboarri II (14:26, 27). Versetul 23 explică de ce Dumnezeu a răspuns la rugăciunea lui Iehoahaz: din pricina legământului pe care l-a încheiat cu Avraam, Isaac şi Iacob.

Observaţi că versetele 5 şi 6 sunt o paranteză. Este o paranteză a harului. Până la finele acelui veac Israelul avea să fie măturat din pământul făgăduinţei din pricina persistării sale în păcatele lui Ieroboam. Dându-i naţiunii un izbăvitor, Domnul căuta s-o abată de la calea pierzării spre care se îndrepta, înainte de a fi fost prea târziu, când, în cele din urmă, s-a abătut judecata divină. Dar ei n-au voit să se îndepărteze de păcatele casei lui Ieroboam ci au umblat în ele.

L. Regele Iehoaş (Ioaş) al Israelului

Iehoaş (Ioaş) fiul lui Iehoahaz a fost rege al Israelului timp de şaisprezece ani (798-782/81 î.Cr.;2Re. 13:10-14:16). Trebuie să facem distincţie între acest rege Iehoaş (Ioaş) şi regele lui Iuda cu acelaşi nume, care domnea concomitent. Domnia acestui Iehoaş a fost rea, după calapodul domniei lui Ieroboam fiul lui Nebat. Versetele acestea ne oferă un rezumat condensat al domniei sale: El a devenit rege; a făcut ce este rău în ochii Domnului; s-a odihnit alături de părinţii săi. Relaţiile cu Amazia, regele lui Iuda, sunt consemnate în 14:8-16.

M. Încheierea misiunii lui Elisei (13:14-25)

Versetele 14-25 ne spun despre profeţia şi moartea lui Elisei, care au avut loc în timpul domniei lui Iehoaş. Pe când profetul Elisei se afla pe patul de moarte, Ioaş (Iehoaş) l-a vizitat şi l-a plâns, spunând: „O părinte, părinte, carele lui Israel şi călăreţii săi!" Prin asta a vrut să spună că oameni de calibrul lui Elisei au fost cea mai autentică şi mai bună apărare pentru poporul Israel. Elisei rostise aceleaşi cuvinte cu ocazia trecerii la cele veşnice a lui Ilie (2:12). El şi-a dat seama că moartea profetului avea sa constituie o mare pierdere pentru regat. De pe patul de moarte, Elisei i-a spus lui Ioaş să ia un arc cu săgeţi şi să lovească pământul cu săgeţile. Săgeata trasă spre răsărit semnifica biruinţă asupra sirienilor, care ocupaseră teritoriul israelit situat la est de Iordan, întrucât Ioaş a lovit pământul doar de trei ori, el avea să lovească Siria doar de trei ori. Dacă ar fi lovit pământul de cinci sau şase ori, Siria ar fi fost eliminată în întregime. Dar lui Ioaş îi lipsea spiritul de perseverenţă şi răbdare. Biruinţa asupra duşmanilor depinde de gradul de ascultare de care dă cineva dovadă. Precis Ioaş a cunoscut semnificaţia actului pe care-l săvârşea, altminteri nu ar fi fost făcut răspunzător pentru eşecul de a lovi de cinci sau şase ori pământul. Moartea lui Elisei nu a fost de bun augur pentru regatul de nord.

În primăvara fiecărui an, bande de moabiţi invadau ţara. Într-o zi, câţiva oameni din Israel se duceau la cimitir să îngroape un mort, când au văzut una din aceste bande apropiindu-se. Precipitaţi, au deschis mormântul lui Elisei, aruncând trupul neînsufleţit cu care veniseră peste cel al lui Elisei. De îndată ce mortul s-a atins de oasele lui Elisei, a înviat, stând în picioare.

Scriptura nu ne spune nimic despre ultimii patruzeci şi cinci de ani ai misiunii lui Elisei, de la ungerea lui Iehu, din anul 841 Î.Cr. (cap. 9), până la moartea sa prin anul 795 î.Cr. Ultima sa profeţie (rostită pe patul morţii) a fost una de biruinţă (v. 17). Ultima sa minune (săvârşită la mult timp după moartea sa - v. 21) a constituit o validare a mesajului şi misiunii sale de slujire a Israelului şi a regelui său. Împlinind profeţia lui Elisei, Iehoaş a recapturat cetăţile pe care Hazael le luase de la Israel. Acest lucru s-a realizat prin trei victorii succesive.

Amazia fiul lui Ioaş a fost rege al lui Iuda douăzeci şi nouă de ani (796-767 Î.Cr.; 2 Cronici 25).

Domnia lui Amazia, deşi bună, a fost lipsită de strălucirea domniei lui David. Mai degrabă s-a asemănat cu aceea a tatălui său (Ioaş) prin faptul că nici unul nu a abolit închinarea pe înălţimi. Una din primele fapte săvârşite de Amazia a fost de a-i ucide pe complotiştii care i-au asasinat tatăl (12:20, 21). Dar pe copiii acestora i-a cruţat, dând astfel dovadă de ascultare de textul de la Deuteronom 24:26. De asemenea, a condus o campanie strălucită împotriva Edomului, omorând zece mii dintre locuitorii săi şi capturând cetatea de piatră Sela (Probabil Petra). Din nefericire, a adus în ţară zeii edomiţi şi a început să se li se închine (2 Cronici 25:14).

Umflându-se de mândrie, plin de nechibzuinţă, Amazia l-a invitat pe Iehoaş, regele Israelului, la o confruntare. Iehoaş a răspuns printr-o parabolă, în care se făcea că spinele (Iuda) i-a spus cedrului (Israelul): „Dă-i fiului meu pe fiica ta în căsătorie" (cu alte cuvinte o buruiană care face o cerere impertinentă unui copac falnic). O fiară sălbatică (armata Israelului) a călcat în picioare spinele (Iuda). Lui Amazia ar trebui să-i fie de ajuns că a obţinut o victorie împotriva Edomului, şi să nu se joace cu focul, antagonizând Israelul. Când Amazia a refuzat să asculte, Iehoaş a pornit la luptă împotriva Iudei, dărâmând zidul Ierusalimului şi luând cu el o parte din comorile sale.

Antagonismul dintre Iuda şi Israel, care a început în acest timp, a continuat până la căderea Israelului în anul 722 î.Cr. Amazia a fugit în Lachiş, ca să scape de o conspiraţie, dar a fost urmărit şi omorât acolo.

O. Regele Azaria (Uzia) al lui Iuda

Azaria (identic cu Uzia), fiul lui Amazia, a fost rege al lui Iuda cincizeci şi doi de ani (792/91-740/39 Î.Cr.; cf. 15:1-7; 2 Cronici 26). Misiunea lui Isaia, a lui Amos şi a lui Osea au început în această perioadă din istoria Vechiului Testament (Isaia 1:1; Osea 1:1; Amos 1:1). Cărţile Amos şi Osea ne dezvăluie condiţiile sociale şi religioase care domneau în Israel în acest timp. Prin aceşti profeţi Domnul în permanenţă îi avertiza pe israeliţi despre dezastrul care se apropia, încercând să-Şi abată poporul din drumul sau către muchea prăpăstiei întruchipat de judecata ce avea să vina peste ei. Azaria a fost co-regent cu tatăl său în primii douăzeci şi patru de ani ai domniei sale. El a zidit Elatul, la nord de Golful Aqaba. O consemnare mai detaliată a domniei sale ne este prezentată în capitolul 15 şi la 2 Cronici 26.

P. Regele Ieroboam II al lui Israel

Ieroboam II, fiul lui Iehoaş, a fost rege al Israelului patruzeci şi unu de ani (793/92-753 Î.Cr.). Primii doisprezece ani ai domniei lui Ieroboam coincid cu cei ai tatălui său, Ioaş (Iehoaş). Cât priveşte politica sa pe plan religios, regele acesta a călcat pe urmele idolatrului Ieroboam, fiul lui Nebat. Pe plan politic, el a redat Israelului teritoriile de la intrarea Hamatului (Galileea) până la Marea Araba (Transiordania), cum profeţise Iona. Această profeţie nu este consemnată în Scriptură. (Versetul 25 stabileşte cu exactitate timpul misiunii lui Iona, fapt de mare însemnătate când studiem cartea ce-i poartă numele. Este uimitor să ne dăm seama că asirienii au dus Israelul în captivitate la numai patruzeci până la şaptezeci de ani după ce Ninive s-a pocăit, ca urmare a predicării lui Iona!) Ieroboam II ar putea să fi fost izbăvitorul menţionat la 13:5 (cf. 14:26,27). Versetele 26 şi 27 ne oferă prilejul de a lua cunoştinţă de profunda şi duioasa dragoste şi răbdare a Domnului. Versetul 27 trebuie înţeles în contextul său. Israel, şi mai târziu Iuda, au fost ulterior şterse, dar, potrivit făgăduinţei date de Dumnezeu părinţilor naţiunii ebraice, evreii vor fi reuniţi şi sădiţi din nou în ţara lor.

Q. Regele Azaria (Uzia) al lui Iuda, continuare

În general, Azaria a fost un rege bun. La capitolul minusuri se înscrie faptul că a permis existenţa în continuare a înălţimilor în Iuda. Când s-a amestecat în treburile ce ţineau de funcţiile preoţeşti, aducând tămâie în templu, deşi a fost avertizat de preoţi să nu facă acest lucru, Azaria a fost lovit cu lepră şi a trebuit să locuiască izolat într-o casă separată până în ziua morţii sale (cf. 2 Cronici 26:16-21).

Misiunea lui Amos s-a încheiat în această perioadă.

R. Regele Zaharia al lui Israel

Zaharia fiul lui Ieroboam II a domnit peste Israel şase luni (753-752 Î.Cr.). Asemenea predecesorilor săi, Zaharia a călcat pe urmele lui Ieroboam întâiul, închinându-se la viţeii de aur din Dan şi Betel. După o scurtă domnie de numai şase luni, Zaharia a fost asasinat de către Şalum. Traducerea RSV, urmând exemplul Septuagintei, spune că a fost ucis la Ibleam, un oraş din Valea Iezreel, în apropiere de locul unde fusese ucis Ahazia de către Iehu (9:27). Moartea lui Zaharia a marcat sfârşitul dinastiei lui Iehu, Zaharia fiind reprezentantul generaţiei a patra, aşa cum promisese Dumnezeu că Iehu şi urmaşii săi vor ocupa tronul Israelului timp de patru generaţii (v. 12; cf. 10:30).

S. Regele Şalum al Israelului

Şalum fiul lui Iabeş a fost rege al Israelului o lună (752 Î.Cr.). Puţine lucruri au fost consemnate în legătura cu acest rege. Domnia lui Şalum a fost singura din dinastia a şasea a celor zece triburi din nord. Şalum obţinuse tronul prin asasinat, drept care l-a şi pierdut în acest fel, o lună mai târziu, fiind asasinat de Menahem.

T. Regele Mehanem al Israelului

Menahem fiul lui Gadi a fost rege al Israelului zece ani (752-742/41 Î.Cr.). Menahem a prădat cetatea Tifsa - dar nu cetatea cu acelaşi nume Tifsa de pe malul fluviului Eufrat, ci cea din apropiere de Tirzah. Când cetatea a refuzat să se predea, Menahem i-a masacrat cu cruzime pe locuitorii săi, inclusiv femeile însărcinate. Între timp, regatul sirian decăzuse iar Asiria devenise principalul inamic al Israelului. Pul, regele Asiriei, a invadat Israelul. Menahem i-a dat o mie de talanţi de argint, pentru a-i potoli mânia şi a obţine sprijinul său în efortul de consolidare a şubredului tron al lui Menahem. Regele Israelului a strâns aceste fonduri impunând asupra bogaţilor un impozit de cincizeci de sicii de argint de persoană (v. 20). Preţul unui sclav în Asiria era pe vremea aceea cincizeci de sicii de argint. Menahem s-a supus de bună voie jugului Asiriei deoarece a considerat că este în avantajul său să procedeze astfel. Cei mai mulţi cercetători cred că Pul este identic cu Tiglat-Piieser III (v. 29).

U. Regele Pecaia al lui Israel

Pecaia fiul lui Menahem a fost rege al Israelului doi ani (742/41-740/39 Î.Cr.). Tot ce ştim despre acest rege este că domnia sa a fost rea şi că a fost ucis de Peca şi cincizeci de ghileadiţi în Samaria. Domnia sa a pus capăt celei de-a şaptea dinastii a Israelului. Pecaia a fost singurul dintre regii târzii ai Israelului care nu a obţinut tronul prin forţa, dar nu după mult timp i-a fost smuls cu forţa de către unul din slujbaşii săi.

V. Regele Peca al lui Israel

Peca fiul lui Remalia a fost rege al Israelului douăzeci de ani (752-732/31 î.Cr.). Peca a fost căpitan în domnia lui Pecaia, pe care l-a ucis. Din alte texte din Scriptură aflăm că Peca a invadat Iuda, tocmind sirienii să lupte împotriva lui Iuda. Dar Ahaz, regele lui Iuda, a apelat la ajutorul Asiriei. Mai întâi regele Asiriei l-a ucis pe Rezin, regele Siriei, după care a atacat Israelul. Apoi a cucerit cele două triburi şi jumătate situate pe malul de est al Iordanului, precum şi teritoriul Galileii, ducând locuitorii acestor ţinuturi în robie. Aceasta a constituit prima etapă a captivităţii

asiriene. Guvernarea lui Peca în calitate de căpitan a coincis cu cei zece ani ai domniei lui Menahem şi cu cei doi ani ai domniei lui Pecaia. Susţinut de Asiria, Hoşea a smuls tronul Israelului, uneltind împotriva lui Peca şi omorându-l, aceasta punând capăt celei de-a opta dinastii a Israelului.

W. Regele Iotam al lui Iuda

Iotam fiul lui Uzia a fost rege al lui Iuda în total douăzeci de ani, inclusiv patru ani cât a fost coregent alături de Uzia (750-732/31 Î.Cr.; cf. 2 Cronici 27). Prima parte a domniei lui Iotam a fost coregentă cu domnia tatălui său Uzia (în unele ediţii româneşti „Ozia", n.tr.) iar ultima parte a domniei sale a fost coregentă cu cea a lui Ahaz. Domnia sa oficială a durat şaisprezece ani. Iotam a fost unul din regii mai buni ai lui Iuda, deşi nici el nu a abolit înălţimile. Iotam a zidit Poarta de Sus a casei Domnului şi a sponsorizat alte lucrări de construcţie în ţară. Cu puţin timp înainte de a muri, Rezin şi Peca au început atacul lor comun împotriva lui Iuda. Profetul Mica şi-a început misiunea în timpul domniei lui Iotam. La 2 Cronici 27:6 găsim acest comentariu editorial laudativ la adresa lui Iotam: „Aşadar Iotam a devenit puternic, pentru că şi-a pregătit calea înaintea Domnului Dumnezeului său." Este un contrast izbitor cu ce s-a spus despre regii Israelului, care s-au conformat căilor lui Ieroboam.

Ahaz fiul lui Iotam a fost rege al lui Iuda douăzeci de ani (735-716/15 î.Cr.; cf. 2 Cronici 28).

Ahaz a fost coregent cu tatăl său probabil pe parcursul a doisprezece ani. Numele Ahaz este forma prescurtată a lui Iehoahaz. În inscripţiile asiriene aşa apare Ahaz, cu forma lungă. Prefixul „Ieho-" se referă, desigur, la Iehova şi în mod cert Duhul Sfânt a dispus ca acest prefix să fie omis, întrucât Ahaz a fost un apostat. El a mers pe urmele regilor lui Israel, practicând idolatria, până acolo încât şi-a trecut propriul fiu prin foc. În cadrul închinării la zeul Moloc, se crede că copiii erau trecuţi printre braţele încinse ale idolului de aramă, acest gest semnificând curăţirea de ce este rău şi, în acelaşi timp, un act de devoţiune faţă de zeu. Uneori copiii erau chiar omorâţi şi arşi de vii (Ieremia 7:31; Ez. 16:21).

Pentru a o determina pe Iuda să li se alăture în lupta împotriva Asiriei şi pentru a instala un rege vasal pe tronul lui Iuda (Isa 7:6), Siria şi Israel s-au unit în atacul dezlănţuit împotriva Ierusalimului, în acelaşi timp, Siria a capturat Elatul, înfiinţând acolo o colonie de sirieni. În disperarea sa, Ahaz a apelat la Asiria, însoţind apelul de un dar de argint şi aur, luat din templu şi de la palat. Tiglat-Pileser a consimţit să-l ajute şi astfel a capturat Damascul, omorându-l pe regele Siriei - aceasta împlinind profeţia lui Isaia. Dar Dumnezeu avea să-i facă pe asirieni un blestem pentru Iuda (Isa. 7:17-25).

În timpul unei călătorii la Damasc, pentru a-l vizita pe Tiglat-Pileser, Ahaz a văzut un altar păgân şi îndată s-a decis să clădească şi el unul similar la Ierusalim. Prin urmare, a trimis modelul altarului la preotul Uriia, după care acesta l-a zidit în faţa regelui Ahaz. La întoarcerea sa. Ahaz a adus diverse ofrande pe noul său altar (tot felul de jertfe, deşi numai jertfe pentru păcat şi fărădelege nu a adus), după care i-a poruncit lui Uriia să-l folosească din acel moment, în locul altarului de bronz. Ultima frază din versetul 15 pare să sugereze că Ahaz folosea altarul de bronz la ghicit. Dar cuvintele ar putea fi interpretate şi în felul următor: „Cât despre altarul de bronz, va fi la latitudinea mea să decid ce voi face cu el." Preotul Uriia nu a ţinut cont de faptul că era păcat să procedeze astfel şi s-a conformat poruncii regelui Ahaz, săvârşind un sacrilegiu, în loc să-l mustre fără teamă pe rege. Uria (identic cu Uriia) este menţionat în termeni favorabili la Isaia 8:2, dar asta s-a întâmplat înainte de a fi avut loc atacul asupra Ierusalimului. Păcatul de care s-a făcut vinovat, ascultând de porunca nelegiuită a regelui Ahaz, a avut loc la o dată ulterioară.

Ahaz a scos afară din zona templului anumite obiecte, poate de frică să nu-i fie luate de regele Asiriei, în cazul în care acesta ar fi cucerit cetatea regală. Unii cred că Ahaz a plătit tribut cu aceste obiecte. 2Cronici 28:24 ne spune că Ahaz a închis templul definitiv către sfârşitul domniei sale. Asemenea altor regi apostaţi dinaintea sa, Ahaz nu a fost înhumat în mormintele casei împărăteşti (2 Cronici 28:27), ci împreună cu părinţii săi în Cetatea lui David.

Hoşea fiul lui Ela a fost rege al Israelului nouă ani (732/31-723/22 Î.Cr.).

Am ajuns acum la ultimul rege din cea de-a noua şi ultima dintre dinastiile Israelului. Hoşea l-a ucis pe Peca, preluând frânele puterii (cf. 15:30), probabil din cauza neputinţei acestuia de a se împotrivi năvălirilor Asiriei în Israel. Hoşea nu a fost chiar atât de rău ca predecesorii săi, dar naţiunea Israel se degradase într-atât încât orice îmbunătăţiri de ultimul moment erau mult prea tardive pentru a aduce rezultate permanente.

Şalmaneser, regele Asiriei, a pornit la atac împotriva Samariei, obligându-l pe Hoşea să-i plătească tribut. Hoşea a uneltit împreună cu regele Egiptului împotriva Asiriei, încetând să mai plătească tribut. Prin urmare, regele Asiriei (fie Şalmaneser, fie succesorul acestuia, Sargon) l-a întemniţat pe Hoşea, a asediat Samaria timp de trei ani şi a dus o parte din locuitori în robie. Nu ni se spune de ce soartă a avut parte Hoşea. Doar atât ştim că a dispărut într-o închisoare asiriană, lăsând Samaria fără rege în ultimele zile ale existenţei sale ca stat. Căderea finală a Israelului a avut loc în anul 723 sau 722 î.Cr.

Z. Căderea regatului de nord (17:7-41)

Versetele acestea explică motivele care au stat la baza nemulţumirii lui Dumnezeu faţă de Israel şi a faptului că El a permis ca această naţiune să fie cucerită, poporul ei fiind dus în captivitate. Aceasta s-a întâmplat pentru că fiii lui Israel au păcătuit împotriva Domnului Dumnezeului lor... s-au temut de alţi dumnezei... au urmat rânduielile popoarelor... au făcut pe ascuns împotriva Domnului Dumnezeului lor lucruri care nu erau drepte. Şi-au zidit înălţimi în toate cetăţile lor... şi-au ridicat stâlpi idoleşti şi aşere (stâlpi de lemn închinaţi idolilor) pe orice deal şi sub orice copac verde, dând frâu liber idolatriei lor. Au refuzat să asculte de profeţii Lui... şi-au înţepenit gâtul, refuzând să creadă cuvântul Domnului Dumnezeului lor. Au întors spatele poruncilor lui Dumnezeu, adoptând religia de sorginte, omenească a vecinilor lor. Au urmărit cu ardoare răul, aducându-şi chiar fiii şi fiicele ca jertfă zeilor falşi.

Regele Asiriei a strămutat cele zece triburi din nord, cunoscute sub denumirea de Israel, în Mesopotamia şi în Media. În locul lor, el a adus locuitori din alte naţiuni pe care le cucerise, aşezându-i în teritoriul ce aparţinuse Israelului. Anterior, când Israel încă asculta de Domnul, El izgonise, prin mâna lui Iosua, naţiunile păgâne din Canaan, aşezând poporul Său în locul lor. Dar când ei au încetat să mai asculte de Iehova, El i-a izgonit, readucând vechile naţiuni, prin mâna regelui Asiriei. Aceste popoare păgâne se închinau zeităţilor lor păgâne şi astfel nu erau şi nu puteau fi plăcute lui Dumnezeu, atrăgând mânia Sa, mai cu seamă dacă luăm în considerare că acum ele trăiau în ţara lui Emanuel. Mânia lui Dumnezeu s-a descoperit faţă de ei atunci când a trimis lei în mijlocul lor, care au cutreierat ţara, omorând pe unii dintre oameni.

Cineva l-a informat pe regele Asiriei că nenorocirea cu leii a fost pricinuită de prezenţa acestor străini care nu cunoşteau legea Dumnezeului lui Israel. Prin urmare, regele Asiriei a poruncit ca un preot israelit să fie adus înapoi din captivitate, pentru a-i instrui pe coloniştii păgâni cum să se teamă de Domnul. Numai că preotul readus în Israel a fost probabil unul din preoţii idolatri ai regatului de nord, şi nu un preot adevărat al lui Iehova. Acesta s-a dus la Betel, sediul închinării la viţel (cu toate ca viţelul nu se mai afla acolo) şi i-a învăţat pe locuitorii strămutaţi în Israel să practice religia pervertită a lui Ieroboam, care cuprindea dar nu se mărginea la închinarea la Iehova. Aceşti colonişti străini s-au căsătorit cu fiii şi fiicele israeliţilor din ţară, din ei rezultând în final poporul cunoscut sub denumirea de samariteni - un grup etnic eterogen cu propria sa religie şi obiceiuri.

Versetele acestea par să descrie colonişti străini cu care a fost populat teritoriul Israelului. Fiecare neam îşi avea zeii săi, numindu-si preoţii din rândul locuitorilor. Pe lângă aceasta, au adoptat şi închinarea la Iehova, rezultatul fiind o religie mixtă, cu mult mai periculoasă decât păgânismul nealterat. (Această religie eterogenă se numeşte „sincretistă.")

Secţiunea de la versetul 34b („nu se tem de Domnul...") până la versetul 40 pare să-i descrie pe israeliţii care au rămas în ţară. Aceştia nu au ţinut cont de repetatele avertismente date de Domnul împotriva idolatriei, ci au continuat să se închine la viţeii de aur.

Cu acest verset se revine la colonişti străini din Israel, care păreau mai puţin vinovaţi decât israeliţii. Cu puţina lumină ce o posedau, ei se temeau totuşi de Domnul, în felul lor. Dar cele zece triburi, cu toată lumina pe care o aveau, nu s-au temut de Domnul (v. 34b). După câte ştim cele zece triburi n-au mai revenit niciodată în ţară,(Dar Luca 2:36 menţionează că profetesa Ana era din „tribul lui Aşer," unul din cele zece triburi. Se pare că unii membri ai acestui trib au revenit. De asemenea, Iacov şi-a adresat epistola „celor douăsprezece seminţii care sunt împrăştiate" (1:1); prin urmare, cele zece triburi nu sunt total „pierdute" din vedere, chiar în era creştină.) ci au fost împrăştiate în toată lumea. Poate că între ele se numără evreii de culoare Falaşa, din Etiopia, evreii chinezi din Kaifeng-Fu şi evreii Cochin din India. Identitatea lor nu e, desigur, necunoscută de Dumnezeu şi El îi va aduce înapoi în Israel, într-o bună zi.

Misiunea profetului Osea (Hosea, în engleză, n.tr.) a luat probabil sfârşit în această perioadă - adică odată cu căderea Samariei şi începutul captivităţii Israelului.

1. Domnia neprihănită a lui Ezechia (18:1-8)

Lui Ezechia (în engleză:„Hezechia", n.tr.) i se acordă în Scriptură un spaţiu cu mult mai mare decât oricărui alt rege din intervalul scurs de la domnia lui Solomon. Relatările paralele de la 2 Cronici 29-32 şi Isaia 36-39 trebuie citite, pentru a se înţelege mai bine victoriile spirituale şi politice obţinute de Ezechia datorită credinţei sale în Dumnezeu.

Când a preluat Ezechia puterea. Iuda era, practic, un stat vasal al Asiriei. Domnia lui Ezechia a fost marcată de o mare reformă. El a lansat o campanie de eradicare a tuturor formelor de idolatrie, distrugând chiar înălţimile şi şarpele de bronz menţionat la Numeri 21 (deoarece copiii lui Israel ardeau tămâie în cinstea lui). El l-a numit Netuştan, care înseamnă textual: „ un lucru de bronz " (text marginal ediţia NKJV). Cât priveşte încrederea sa în Domnul Dumnezeu, Ezechia a fost cel mai mare dintre regii lui Iuda. Iosia a fost cel mai mare în ce priveşte minuţiozitatea cu care i-a expulzat din ţară pe răufăcători (23:24,25).

În cele din urmă Ezechia s-a răzvrătit împotriva Asiriei, încercând să scuture jugul asupririi acesteia, probabil datorită curajului agonisit în urma izbânzilor militare obţinute în alungarea filistenilor din ţară, de la turnul de veghe (localităţi rurale) la cetatea întărită (zone cu populaţie mare, cetăţi bine apărate).

2. Capturarea Samariei

Paragraful acesta trece în revistă capturarea Samariei de către asirieni, fiind prezentat în acest loc probabil cu scopul de a sublinia gravitatea ameninţării cu care era confruntat Ezechia în acest timp. Aparenta contradicţie dintre datele din versetul 9 şi cele din versetul 10 este explicată prin faptul că evreii socoteau un fragment dintr-un an ca un an întreg. Asediul Samariei a început în ultima parte a anului al patrulea al domniei lui Ezechia, continuând în anul al cincilea şi sfârşindu-se în prima parte a anului al şaselea - durând astfel „trei ani." Adică intervalul 725-722 Î.Cr., în timpul coregenţei menţionate mai sus.

3. Prima invadare a regatului Iuda de către Senaherib

În acest timp Asiria avusese propriile sale probleme. Sargon II murise iar Babilonul se răzvrătise. Abia în anul 701 Î.Cr. succesorul lui Sargon, Senaherib, a putut lansa un atac împotriva Palestinei şi a Feniciei. În analele sale Senaherib pretinde că a cucerit patruzeci şi şase de cetăţi întărite şi că a luat din Iuda 200.000 de captivi. Ezechia i-a trimis un mesaj plin de supuşenie, în care a recunoscut că a greşit când s-a răzvrătit împotriva sa. Dând dovadă de şi mai multă supuşenie, Ezechia i-a plătit lui Senaherib un tribut de trei sute de talanţi de argint şi treizeci de talanţi de aur (o sumă uriaşă), în efortul de a preîntâmpina un atac împotriva Ierusalimului. În acest timp, Senaherib se afla în Lachiş, la sud-vest de Ierusalim, îndreptându-se spre Egipt.

4. A doua invadare a regatului Iuda de către Senaherib (18:17-19:34)

Apoi Ezechia a început să fortifice Ierusalimul (2 Cronici 32:5). Poate că aflând despre aceste fortificaţii s-a decis regele Asiriei să trimită ulterior înalţi oficiali din armata sa la Ierusalim, pentru a-i cere lui Ezechia să se predea necondiţionat. Trei oficiali evrei au ieşit în întâmpinarea emisarilor asirieni, pentru a primi din partea acestora mesajul regelui Asiriei. Ediţia NTV redă funcţiile acestor demnitari prin următorii termeni: „comandant suprem," „ofiţer superior," şi „comandant de teren." Traducerea NKJV îi defineşte pe aceşti oficiali prin titlurile militare prezente în textul original: Tartan, Rabsaris şi Rabşache. Aceşti termeni nu sunt nume proprii.(Prin omiterea articolelor hotărâte, traducerea KJV dă impresia că acestea ar fi nume proprii)

Rabşache li s-a adresat în limba lor proprie, ebraica (textual: „iudaica"), pe un ton insultător. Mai întâi el şi-a bătut joc de încrederea lui Ezechia în fortificaţiile Ierusalimului. Apoi a lăsat să se înţeleagă că ştie de încercarea lui Ezechia de a fi obţinut ajutor de la Egipt, împotriva Asiriei şi a luat în râs Egiptul, numindu-l o trestie frântă (v. 21). În al treilea rând, a spus că. Iuda nu poate să se încreadă în Domnul, deoarece Ezechia a distrus toate înălţimile şi altarele. Rabşache nu-şi dădea seama că toate acestea au fost simboluri ale închinării păgâne, iar nu locuri destinate închinării la Domnul! În continuare Rabşache a propus un rămăşag: el va dărui Iudei două mii de cai, cu condiţia ca Ezechia să găsească suficienţi călăreţi pentru aceşti cai. Cavaleria lui Iuda nu dispunea nici măcar de atâţia călăreţi - a spus el în batjocură - drept care

era nevoită să se bizuie pe carele şi călăreţii Egiptului. În fine, Rabşache a pretins că Domnul ar fi trimis Asiria s-o nimicească pe Iuda.

Oficialii evrei s-au grăbit să-i propună lui Rabşache ca din acel moment toate convorbirile să se desfăşoare în aramaică, limba diplomaţiei, iar nu în ebraică. Asta deoarece se temeau că aceste cuvinte pline de aroganţă rostite de Rabşache ar putea slăbi moralul evreilor de pe ziduri, care audiau conversaţia. Dar Rabşache a ripostat că ţine morţiş ca locuitorii să audă şi să înţeleagă ce nenorocire îi paşte, când va veni peste ei foametea.

Adresându-se apoi direct poporului, Rabşache i-a avertizat pe evrei să nu se lase amăgiţi de Ezechia, care le spunea să se încreadă în izbăvirea pe care ar aduce-o Domnul. Dacă se vor preda, le-a spus el, vor primi privilegiul de a locui, provizoriu, la Ierusalim, urmând ca după aceea, la revenirea regelui Asiriei din campania în Egipt, să fie duşi de acesta în Asiria, „o ţară ca a voastră". În plus, a spus el, nici una din zeităţile tribale nu fusese în stare să izbăvească alte naţiuni din mâna Asiriei. Atunci cum îşi închipuiau evreii că vor fi izbăviţi de către Dumnezeu? Oamenii de pe metereze au tăcut, în timp ce cei trei oficiali evrei s-au înfăţişat la regele Ezechia, total demoralizaţi.

Tunelul lui Ezechia a fost săpat în stâncă de la Bazinul Siloam la Ierusalim, pentru a asigura alimentarea cu apă a cetăţii în cazul unui atac din partea asirienilor.

Ezechia a fost tare amărât când a aflat de toate batjocurile cu care i-a acoperit Rabşache. Îndată după aceea a trimis soli la profetul Isaia, spunând că Iuda este neputincioasă, într-un moment când are mai mare nevoie de putere. Isaia i-a trimis vorbă lui Ezechia că n-are de ce să se teamă de regele Asiriei, întrucât Dumnezeu va face să vină peste acesta un duh de frică, ce-l va determina să audă un zvon şi să se întoarcă în ţara sa, unde va fi ucis.

Când s-a întors Rabşache la Lachiş, a constatat că Senaherib s-a decis între timp să atace fortăreaţa Libna din apropiere. Senaherib a auzit că Tirhaca, regele Etiopiei din Egiptul superior (adică sudul Egiptului) pornise spre el cu gând să-l atace. Imediat el a încercat să bage groaza în Ierusalim, pentru a-l determina să se predea cât mai repede, trimiţând în acest sens o scrisoare plină de blasfemii. Unii cercetători cred că zvonul menţionat în versetul 7 este explicat în versetul 9, prin zvonul privitor la oastea egipteană care se apropia. Alţii susţin că s-ar fi răspândit vestea despre o revoltă a babilonienilor.

Plin de înţelepciune, Ezechia a dus scrisoarea în templu şi a aşternut-o înaintea Domnului. Rugăciunea sa a dezvăluit adânca sa încredere în Iehova. Răspunzând la rugăciunea sa, Dumnezeu i-a trimis un mesaj alcătuit din două puncte, prin profetul Isaia.

Versetele 21-28 sunt adresate lui Senaherib. Versetele 29-34 sunt adresate lui Ezechia. Profeţia lui Isaia este o cântare de sfidare la adresa Asiriei, în care Ierusalimul este prezentat ca fecioara, fiica Sionului, care râde de ameninţările Asiriei. În ea Senaherib este denunţat pentru că a blasfemiat numele sfânt al lui Dumnezeu şi pentru că s-a lăudat că va invada Iuda (Libanul), că-i va nimici dregătorii şi oamenii cu vază (cedrii înalţi şi chiparoşii) şi că va intra în palatele de pe Muntele Sion (locuinţa şi pădurea). Senaherib s-a mai lăudat cu cuceririle sale militare pe plan extern, inclusiv cu victoria obţinută asupra Egiptului. Ceea ce nu a realizat el însă a fost că tot ce făcuse fusese rânduit mai dinainte de către Dumnezeu. Domnul îl cunoştea în profunzime şi avea să-i frângă aroganţa fără margini, trimiţând înapoi în Asiria ce avea să mai rămână din oştirea lui sfărâmată.

Apoi, adresându-se lui Ezechia, Domnul i-a dat un semn conform căruia Asiria nu va cuceri Ierusalimul. Doi ani de zile locuitorii lui Iuda nu vor putea culege roadele obişnuite, din pricina prezenţei asiriene, ci vor mânca recoltele ce se vor creşte de la sine. Abia în al treilea an, ei vor trăi în condiţii de suficientă siguranţă pentru a-şi putea relua activităţile obişnuite. Nu numai că locuitorii Ierusalimului vor supravieţui, dar regelui Asiriei nu i se va permite nici măcar să pătrundă în cetate, nici de cum să tragă vreo săgeată acolo.

Imperiul Babilonian, circa 560 Î.Cr.

5. Înfrângerea lui Senaherib şi moartea sa

În noaptea aceea, îngerul Domnului (Se crede că aici ar fi Cristos în starea Sa de dinainte de întrupare - nota de subsol din traducerea NKJV, în care Angel este redat cu majusculă, sugerează această părere) a vizitat tabăra Asiriei, omorând o sută optzeci şi cinci de mii de soldaţi. A doua zi când s-au sculat, asirienii au văzut pretutindeni în jurul lor trupurile neînsufleţite ale camarazilor lor.

Senaherib a revenit în capitala sa, Ninive, unde a fost ucis douăzeci de ani mai târziu (681 Î.Cr.). (De fapt el a mai trăit cinci ani după moartea lui Ezechia.) Profeţia lui Isaia (v. 7) s-a împlinit când doi din proprii fii ai lui Senaherib l-au asasinat iar al treilea, Esarhadon, a domnit în locul său.

6. Boala şi însănătoşirea lui Ezechia (20:1-11)

În general se crede că evenimentele din capitolul 20 au avut loc mai înainte, probabil în prima parte a capitolului 18, în timpul primei invazii a lui Senaherib (vezi v. 6). Când Ezechia s-a îmbolnăvit grav, Isaia i-a spus să-şi pună casa în ordine deoarece avea să moară în curând. Regele s-a rugat fierbinte să se facă bine şi a primit un răgaz de cincisprezece ani. Whitcomb comentează în legătură cu aceasta: Ce aş face eu oare cu restul vieţii mele, dacă Dumnezeu mi-ar spune că mai am doar cincisprezece ani de trăit? Ce a făcut Ezechia cu aceşti ani? Biblia nu ne spune, deoarece ultimul eveniment al domniei sale care este consemnat a fost distrugerea armatei lui Senaherib, în anul 701 Î.Cr. (care a avut probabil loc cu mai puţin de un an înainte de boala sa). Unii au sugerat că motivul pentru care Dumnezeu i-a prelungit viaţa a fost faptul că nu avea până la acea dată nici un moştenitor de parte bărbătească la tron (2 Regi 21:1 spune că Manase avea doar doisprezece ani când a început să domnească). S-ar putea însă ca Manase să fi fost coregent cu tatăl său timp de aproape zece ani, deoarece altminteri ar fi fost imposibil ca cei 55 de ani ai domniei sale să fie cuprinşi în durata istoriei regatului Iuda, calculând anii înapoi de la datele cunoscute ale captivităţii babiloniene.

Ca semn că Ezechia va fi vindecat şi se va întoarce în templu ca să se închine, Dumnezeu a făcut ca umbra de pe cadranul solar (sau „treptele" din versiunea NASB) al lui Ahab să meargă îndărăt zece grade. (Cronologic, versetul 8 vine după versetele 8-11.)

Din 2 Cronici 32:31 conchidem că acesta a fost un eveniment supranatural, căruia i s-a dus vestea până departe, ajungând chiar la Babilon. Babilonienii se închinau aştrilor cereşti, drept care nu le-ar fi scăpat orice abatere de la cursul obişnuit al planetelor. Curând s-a răspândit cu

iuţeala focului vestea că această minune a avut loc în folosul lui Ezechia.

7. Mândria prostească a lui Ezechia (20:12-21)

Regele Babilonului, Berodah-Baladan, i-a trimis lui Ezechia felicitări pentru însănătoşirea sa. Negreşit scopul urmărit de el era cimentarea relaţiilor cu Iuda, într-un fel de alianţă împotriva Asiriei. Dând dovadă de mare nechibzuinţă, Ezechia le-a arătat solilor de la Babilon toate comorile sale. (Din 2 Cronici 32:31 aflăm că Dumnezeu l-a pus la încercare pe Ezechia prin această situaţie, pentru a şti ce era în inima lui. Răspunsul: MÂNDRIE!) Isaia l-a mustrat pentru acest act necugetat şi a profeţit că Iuda va fi dusă în captivitate de către Babilon şi că unii din proprii fii ai lui Ezechia vor fi eunuci (oficiali, NASB) la curtea regelui babilonean, înainte ca aceste comori să sfârşească prin a fi duse în Babilon, multe din ele au luat mai întâi calea Asiriei, ca parte din tributul plătit de Ezechia lui Senaherib, când asirienii au invadat Palestina, la scurt timp după însănătoşirea lui Ezechia (18:13-16).

Ezechia s-a supus în faţa decretului lui Dumnezeu şi a recunoscut blândeţea acestuia faţă de el. „Căci a zis el: «De ce nu, dacă va fi pace şi siguranţă în zilele mele? (RSV).

Ezechia a zidit un rezervor de apă şi un tunel (apeduct) care a transportat în Ierusalim apa de la o fântână din afara cetăţii. O atare sursă secretă de apă era deosebit de utilă în vremuri de restrişte când cetatea era asediată. Şi astăzi se poate parcurge tunelul lui Ezechia de la izvorul Ghihon până la Scăldătoarea Siloam.

În 1880 a fost descoperită o inscripţie făcută de muncitorii lui Ezechia, în scrierea semitică caracteristică. Inscripţia a fost decupată şi depusă la un muzeu din Turcia, ţară care administra pe vremea aceea Palestina, ce făcea parte din Imperiul Otoman.

Misiunea profetului Mica a luat sfârşit în acest timp.

Manase fiul lui Ezechia a fost rege peste Iuda cincizeci şi cinci de ani (697/96-643/42 Î.Cr.;cf. 2 Cronici 33:1-20).

Domnia lui Manase a fost cea mai lungă şi mai rea dintre domniile tuturor regilor regatului Iuda. Iată doar câteva din petele mari din activitatea sa: Manase a reintrodus închinarea la Baal, la Aşera, şi la stele. A profanat templul, zidind altare pentru închinarea la stele în interiorul său. I-a făcut pe fiii săi să treacă prin foc. A practicat vrăjitoria. A consultat spiritiştii şi mediile. A aşezat chipul cioplit al Aşerei (după câte se pare un simbol cu conotaţii sexuale obscene) în templul lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu zăboveşte asupra acestei fapte, recapitulând făgăduinţa făcută de Dumnezeu poporului Său în legătură cu templul (1Regi 8:29; 9:3).

Manase a condus poporul la urâciuni mai mari decât cele comise de amoriţi. În consecinţă, Dumnezeu a spus că o va pedepsi pe Iuda cum a pedepsit-o pe Samaria şi pe casa lui Ahab. Frânghia de măsurat şi firul cu plumb (v. 13) simbolizează judecata. De asemenea, El avea să golească Ierusalimul cum goleşte cineva un blid, întorcându-l cu faţa în jos şi ştergându-l. Poporul Său va fi dus în captivitate, pentru ca L-a provocat pe Domnul atât de tare.

Pe lângă idolatria sa, Manase a vărsat foarte mult sânge nevinovat. Potrivit unei lucrări necanonice, intitulate „Înălţarea lui Isaia," Manase a poruncit ca profetul Isaia să fie tăiat în două cu ferestrăul (cf. Evrei 11:37).

Din 2 Cronici 33 aflăm că Manase a fost dus în captivitate la Babilon de către regele Asiriei (Asurbanipal). Acolo, pe când se afla în închisoare, s-a pocăit, întorcându-se la Domnul. După asta i s-a permis să revină la Ierusalim şi sa-şi reia domnia - un semn grăitor al harului, iubirii şi îndurării Domnului. Apoi a încercat să dreagă relele săvârşite anterior, dar a fost prea târziu. Poporul, inclusiv propriul său fiu, au urmat pilda pe care le-o lăsase el anterior (2 Cronici 33:14-23).

C. Regele Amon

Amon fiul lui Manase a fost rege al lui Iuda doi ani (642-639 î.Cr.; cf. 2 Cronici 33:21-25).

E de notorietate idolatria practicată, de Amon şi modul în care L-a dat uitării pe adevăratul Dumnezeu. Unii din slujitorii săi au uneltit împotriva sa, omorându-l după o scurtă domnie de numai doi ani. Oamenii i-au executat pe asasinii vinovaţi de omorârea lui Amon şi l-au făcut rege pe Iosia în locul său. Nici Amon, nici tatăl său nu a fost înhumat în mormintele regilor lui Iuda.

1. Iosia repară Templul

Ţefania (Ţefania 1:1) şi Ieremia (Ieremia 25:3) şi-au început misiunea de profeţi cam în această perioadă. Habacuc a slujit probabil şi el ca profet către sfârşitul perioadei lui Iosia. Domnia lui Iosia a fost ultima perioadă reformatoare din istoria regatului Iuda. El a întreprins acţiuni energice împotriva idolatriei, încurajându-şi supuşii să se întoarcă la Domnul. În al optsprezecelea an al domniei sale, pe când Iosia avea doar douăzeci şi cinci de ani, el a iniţiat un program de lucrări pentru repararea templului. Banii care se strânseseră la templu au fost predaţi lucrătorilor pentru a acoperi cheltuielile de manoperă şi materiale, întrucât aceştia au fost cinstiţi, nu li s-a cerut nici o contabilizare a banilor încredinţaţi.

2. Iosia recuperează Cartea Legii (22:8-20)

Pe când lucrările de reparaţie înaintau, marele preot Hilchia a găsit un exemplar al Cărţii Legii, probabil întregul Pentateuh sau doar cartea Deuteronom. Cartea a fost adusă la regele Iosia şi s-a citit din ea.

Când a auzit regele Cuvântul lui Dumnezeu şi şi-a dat seama cât de mult s-a abătut naţiunea de la El, şi-a sfâşiat veşmintele, într-un gest de adâncă penitenţă. Apoi a trimis cinci din slujbaşii săi să întrebe pe Domnul, realizând că asupra lui Iuda plana probabil mânia lui Dumnezeu pentru păcatele săvârşite.

Oficialii s-au dus la profetesa Hulda, care locuia la Ierusalim în al Doilea Cartier, un district sau o suburbie a cetăţii. Interesant e că nu s-au dus direct la Ieremia sau la Ţefania, ci la Hulda, care era probabil mătuşa lui Ieremia (v. 14; cf. Ieremia 32:7). Hulda a confirmat temerile lui Iosia că Dumnezeu avea s-o pedepsească pe Iuda în curând, pentru coruperea poporului. Dar ea a adăugat că asta nu se va întâmpla în timpul vieţii lui Iosia, deoarece el s-a smerit şi s-a pocăit.

Faptul că Iosia a murit ulterior pe câmpul de luptă (23:29) nu contrazice versetul 20. „Vei fi adăugat în pace în mormântul tău" ar putea însemna „înainte de a cădea nenorocirea promisă, respectiv captivitatea babiloneană." Sau ar putea însemna că Iosia va muri în pace cu Dumnezeu (deoarece cu omul nu a murit în pace).

3. Iosia reînnoieşte Legământul

Regele a convocat o adunare sfântă la templu, în cadrul căreia a citit cuvintele Cărţii Legământului în auzul întregului popor. Stând lângă stâlp, el a încheiat un legământ, prin care se angaja să asculte de toate cuvintele legii. La rândul lor, şi oamenii au încheiat un legământ cu Domnul.

4. Reformele lui Iosia (23:4-30)

În continuare este prezentată lista numeroaselor reforme iniţiate de Iosia. El a curăţat templul de toate articolele folosite în cadrul închinării la idoli. Le-a ars şi a dus cenuşa la Betel (pentru a întina altarul de acolo). I-a destituit şi probabil ucis pe preoţii idolatri. A scos-o din templu pe Aşera (chipul idolesc din lemn), a ars-o şi a împrăştiat cenuşa pe mormintele fiilor poporului. A dărâmat cabinele cultului bărbaţilor prostituaţi (ale sodomiţilor sau homosexualilor) din zona templului, unde femeile au împletit perdele pentru Aşera. A pângărit înălţimile, adică le-a întinat în aşa fel încât acestea nu au mai putut fi folosite din nou. I-a scos afară din cetăţile lui Iuda pe toţi preoţii, din locurile în care aduceau jertfe lui Iehova pe înălţimi. Asta deoarece Dumnezeu decretase ca jertfele sa fie aduse numai la Ierusalim. Iosia le-a interzis acestor preoţi să mai slujească la templu, dându-le în schimb o parte din pâinea nedospită (azimi).

A pângărit şi ruinat Tofet, altarul păgân din valea fiului lui Hinom, unde i se aduseseră zeului Moloc drept jertfa copilaşi. A îndepărtat de la intrarea casei Domnului caii pe care regii lui Iuda îi închinaseră soarelui; a ars carele soarelui pe care regii lui Iuda le foloseau în legătură cu închinarea la soare. A distrus altarele idolatre ridicate de Ahaz şi Manase. Chiar Manase îndepărtase aceste altare după convertirea sa (2 Cronici 33:15), dar negreşit ele au fost folosite iarăşi de idolatrul Amon. Iosia a avut grijă să facă totul pentru ca de atunci încolo să nu mai poată fi folosite.

A întinat înălţimile dinspre versantul de sud al Muntelui Măslinilor (Muntele Corupţiei), datând din vremea lui Solomon. A sfărâmat stâlpii sacri închinaţi idolilor şi a tăiat în bucăţi aşerele (chipurile idoleşti din lemn) şi apoi a întinat locurile unde fuseseră amplasate acestea, presărând oseminte omeneşti.

A distrus altarul ce fusese la Betel şi a ars locul înalt. Apoi a luat oasele din mormintele din preajmă şi le-a ars pe ruinele altarului. („Atât israeliţii, cât şi păgânii considerau osemintele morţilor drept o întinare veşnică.") Toate acestea au împlinit profeţia rostită cu 300 de ani mai înainte de un om al lui Dumnezeu către Ieroboam. Iosia este unul dintre puţinii oameni din Scriptură numiţi înainte de a se fi născut (1Regi 13:2). El a fost un vas ales, rânduit mai dinainte ca să împlinească oracolul profetului anonim împotriva altarului de la Betel.

Când regele Iosia a văzut piatra funerară a omului lui Dumnezeu care mărturisise împotriva altarului de la Betel, a poruncit ca nimeni să nu se atingă de oasele profetului. Aşadar osemintele sale au fost lăsate acolo, împreună cu osemintele profetului anonim care venise din Samaria (cf. 1Regi 13:30,31).

Reformele regelui s-au extins chiar în afara hotarelor regatului Iuda, ajungând în Samaria. Se pare că regele obţinuse controlul asupra acestui teritoriu, în mare parte datorită declinului puterii imperiului asirian. Iosia a distrus înălţimile şi i-a executat pe preoţii idolatri pe altarele pe care aceştia aduseseră jertfe. De asemenea a întinat aceste locuri, cu cenuşa oaselor umane.

La revenirea sa la Ierusalim, Iosia a reinstituit Pastele, potrivit Cuvântului Domnului pe care-l citise (vezi 2 Cronici 35:1-19 pentru detalii suplimentare). A fost cea mai mare sărbătorire a Paştelui din zilele judecătorilor. Alte Paşte fuseseră desigur mai somptuoase şi atrăseseră participarea unui număr mai mare de închinători, dar Paştele acesta celebrat de Iosia a fost deosebit de plăcut în ochii Domnului. Scriptura menţionează doar trei Paşte în perioada regatului: cel al lui Solomon (2 Cronici 8), al lui Ezechia (2 Cronnici 30) şi al lui Iosia.

Cât priveşte temeinicia reformelor sale, Iosia a fost cel mai mare dintre regii lui Iuda. Ezechia deţinuse aceeaşi distincţie în ce priveşte încrederea sa în Dumnezeu (18:5,6). Şi totuşi, în pofida domniei drepte a lui Iosia, Domnul nu Şi-a modificat planul de a o pedepsi pe Iuda, trimiţând poporul ei în captivitate şi distrugând Ierusalimul.

În anul 609 î.Cr. Faraon Neco, regele Egiptului, a pornit de-a lungul coastei Palestinei, pentru a veni în ajutorul asirienilor în lupta acestora împotriva Babilonului. Din raţiuni politice, Iosia s-a decis să ţină piept înaintării Faraonului Neco, drept care a fost rănit mortal la Meghido. Slujitorii săi i-au transportat la Ierusalim, unde Iosia a murit şi a fost înhumat (cf. 2 Cronici 35:20-24). Neco a înaintat până la fluviul Eufrat, unde, patru ani mai târziu, babilonienii l-au înfrânt în bătălia de la Carchemiş (Ieremia 46:2).

E. Regele Iehoahaz

Iehoahaz (numit şi Şalum) fiul lui Iosia a fost rege al regatului Iuda doar trei luni (609 Î.Cr.; cf. 2 Cronici 36:1-4). Iehoahaz a nesocotit reformele înfăptuite de tatăl său, permiţându-le oamenilor să se dedea din nou la idolatrie. Faraon Neco, regele Egiptului, l-a obligat să se prezinte la Ribla, în Hamat, o regiune din Siria, unde îşi aveau egiptenii tabăra, şi acolo a obligat Iuda să plătească tribut. Ulterior l-a dus pe Iehoahaz în Egipt, unde acesta a şi murit (Ieremia 22:11, 12).

Iehoiachim fiul lui Iosia a fost rege al lui Iuda unsprezece ani (609-598 Î.Cr.; cf. 2 Cronici 36:5-8; Ieremia 22:18, 19; 26:21-23; 36:9-32).

Faraon Neco l-a pus pe fratele lui Iehoahaz, Eliachim, rege în locul său şi i-a schimbat numele în Iehoiachim. Iehoiachim a fost cel mai în vârstă dintre fiii lui Iosia rămaşi în viaţă (cf. 31, 36), dar iniţial oamenii îl suiseră pe tron pe Iehoahaz în locul care normal i s-ar fi-cuvenit acestuia. Neco a inversat, ordinea, numindu-l pe Iehoiachim rege vasal. Dar Iehoiachim a fost mai fidel faţă de Faraon, decât faţă de Iehova.

Egiptul a fost înfrânt de către Babilon prin bătălia de la Carchemiş în anul 605 înainte de Cristos, iar Iuda a intrat acum sub controlul babilonienilor. Iehoiachim l-a omorât pe profetul Uriia (Ieremia 26:23) şi a ars Cuvântul lui Dumnezeu pe care Ieremia îl scrisese cu privire la Iuda şi Israel (Ieremia 36:23). El a încercat să-l aresteze pe Ieremia şi pe scribul său, Baruh, dar Domnul i-a ascuns (Ieremia 36:26). În al treilea an al domniei lui Iehoiachim, Nebucadneţar a venit împotriva Ierusalimului (v. 1), ducând o parte din locuitori (inclusiv pe Daniel) în robie la Babilon. De asemenea a luat o parte din vesela de la templu (2 Cronici 37:7; Daniel 1:1, 2). Pe Iehoiachim l-a legat cu lanţuri, ca să-l

ducă în Babilon. Dar fie că s-a răzgândit ulterior, fie că Iehoiachim a revenit mai târziu la Ierusalim, deoarece aflăm că după asta Iehoiachim s-a răsculat împotriva babilonienilor (24:1). Whitcomb descrie situaţia în felul următor: Cronicarul spune că Nebucadneţar „l-a legat cu lanţuri de bronz, ca să-l ducă la Babilon" (2 Cronici 26:6); dar înainte ca planul să fi fost dus la îndeplinire, s-a întâmplat negreşit un fapt de mare urgenţă, care l-a făcut pe Nebucadneţar să se răzgândească. El a primit vestea conform căreia tatăl sau Nabopolasar a murit pe data de 15 august la Babilon. Realizând că tronul său era acum în pericol, l-a forţat pe Iehoiachim să-i jure vasalitate, după care a luat-o pe drumul cel mai scurt spre Babilon, traversând deşertul Ara. Dumnezeu a trimis oştiri invadatoare din patru naţiuni împotriva lui Iuda, din pricina păcatelor săvârşite de Manase.

Domnul a decretat că regele va fi îngropat ca un catâr, adică trupul său va fi scos afară din cetate şi lăsat în voia intemperiilor şi a animalelor de pradă (Ieremia 22:19). Nu ni se oferă detalii în legătură cu aceasta.

G. Regele Iehoiachin

Iehoiachin, numit şi Ieconia şi Conia, fiul lui Iehoiachim, a fost rege al lui Iuda trei luni (598-597 Î.Ch; cf. 25:27-30, 2 Cronici 36:9, 10).

În scurta domnie a acestui rege rău, Nebucadneţar a asediat cetatea Ierusalim, ducând în Babilon al doilea grup de captivi. Ezechiel a fost dus la Babilon în cursul acestei deportări. Printre deportaţi s-au aflat şi membrii familiei regale, 7000 de soldaţi şi meşteşugari cu pregătire înaltă. De fapt, au mai fost lăsaţi în Palestina doar oamenii cei mai săraci ai ţării. Nebucadneţar a luat de asemenea şi comorile din templu şi din palatul regelui. Versetul 14 spune că au fost zece mii de captivi în total. Ieremia spune că au fost duşi 4 600 de captivi (Ieremia 52:28-30). Cifra din Regi ar putea cuprinde şi captivii duşi în alte ocazii. După ce Iehoiachin a petrecut treizeci şi şapte de ani în captivitate, Evil-Merodah, regele Babilonului, l-a eliberat din închisoare, i-a acordat o funcţie de onoare la curte şi a avut grijă să nu-i lipsească nimic (25:27-30).

Profetul Ezechiel şi-a început misiunea în această perioadă.

Zedechia, unchiul lui Iehoiachin, a fost rege în Iuda unsprezece ani (597-586 Î.Cr.; cf. 2 Cronici 36:11-21; Ieremia 52:1-30).

Regele Babilonului l-a numit pe Matania, un unchi al lui Iehoiachin, ca rege în locul său. Regele Babilonului a schimbat numele lui Matania în Zedechia. Zedechia a încheiat un tratat cu Nebucadneţar, consimţind să-i fie un fel de marionetă. Dar mai apoi şi-a călcat cuvântul, răzvrătindu-se împotriva regelui Babilonului şi solicitând ajutorul Egiptului. Perfidia lui Zedechia, dovedită prin călcarea jurământului, şi judecata lui Dumnezeu care s-a abătut apoi asupra sa, sunt consemnate la Ezechiel 17:11-21.

Intrigile ţesute de Zedechia în relaţiile cu Egiptul au făcut ca peste Ierusalim să se abată lovitura finală. Nebucadneţar a asediat cetatea timp de optsprezece luni, provocând apariţia unor condiţii de foamete acută între zidurile ei. Zedechia şi războinicii săi au încercat să fugă din cetate, în timpul nopţii, pentru a se refugia în pustiul din apropierea Mării Moarte. Dar caldeenii l-au prins pe rege, aducându-l la Nebucadneţar la Ribla (în Hamat din Siria). După ce i-a ucis fiii în faţa sa, regele Babilonului a ordonat să-i fie scoşi ochii lui Zedechia şi să fie transportat în lanţuri de bronz la Babilon. Acest lucru a împlinit două profeţii remarcabile:

Ieremia prezisese că Zedechia îl va vedea pe regele Babilonului faţă în faţă (Ieremia 32:4; 34:3). Lucrul acesta s-a împlinit la Ribla. Ezechiel a mai profeţit că Zedechia va fi dus în Babilon, dar că nu va vedea şi că va muri acolo (Ezechiel 12:13). Lui Zedechia i-au fost scoşi ochii înainte de a fi ajuns la Babilon, unde a murit.

I. Căderea Ierusalimului (25:8-21)

Distrugerea finală a Ierusalimului a avut loc în anul 586 Î.Cr., sub mâna lui Nebuzaradan, căpitanul gărzii babiloniene. Acesta a incendiat templul, palatul regal şi toate clădirile principale. A dărâmat zidurile şi a dus în exil pe toţi locuitorii, cu excepţia celor mai săraci.

Aceste versete descriu jefuirea şi prădarea comorilor din templu. Obiectele prea mari pentru a fi transportate au fost secţionate în bucăţi mai mici. Atât de mult bronz s-a strâns încât nu a mai fost cântărit. În plus, caldeenii au luat tot aurul solid şi tot argintul solid pe care l-au putut găsi.

Campaniile lui Nebucadneţar împotriva lui Iuda.Din 605 până in 536 Î.Cr. Iuda a fost supusă lamai multe invazii babiloniene.Lovitura finală a survenit prin ataculdinspre sud împotriva Ierusalimului.

Nebuzaradan a luat circa şaptezeci şi doi dintre cetăţenii cu vază ai Ierusalimului, ducându-i la regele Nebucadneţar la Ribla, unde au fost executaţi sumar. (Există trei probleme numerice în capitolul 25, toate fiind probabil greşeli de copiere, fie aici la 2 Regi, fie în versetele corespunzătoare din 1 Regi şi Ieremia. Copierea exactă a cifrelor în manuscrisele străvechi ridica probleme speciale. (Vezi 2 Cronici pentru detalii suplimentare asupra acestui gen de probleme.) Dificultăţile sunt următoarele: data incendierii Ierusalimului (v. 8 spune ziua a şaptea a lunii, pe când Ieremia 52:12 spune a zecea), înălţimea capetelor de pe stâlpi (v. 17 spune că era de trei coţi, dar 1Regi 7:16 spune cinci coţi); numărul sfetnicilor ucişi

(versetele 19-21 spun că au fost ucişi cinci; Ieremia 52:25 spune că au fost omorâţi şapte)

J. Iuda sub guvernarea lui Ghedalia

Regele Babilonului l-a numit pe Ghedalia guvernator - peste oamenii care au rămas în Iuda. Când au auzit despre aceasta patru căpitani din armată, au venit la el la Miţpa, probabil ca să-i convingă pe oameni să fugă în Egipt. Ghedalia i-a sfătuit să se supună jugului babilonean şi astfel totul va fi bine. Ulterior Işmael, un membru al familiei regale, l-a atacat şi l-a omorât pe Ghedalia şi pe asociaţii săi. Oamenii au rămas astfel fără nici un guvern legal constituit, drept care au fugit în Egipt.

K. Regele Iehoiachin

Cartea se încheie pe o nota încurajatoare. Cărţile Doi Regi şi Ieremia se încheie cu cuvinte identice (cf. 25:27-30; Ieremia 52:31-34). În cel de-al treizeci şi şaptelea an al exilului său, Iehoiachin a primit un tratament onorabil din partea regelui Babilon. Această schimbare promitea că rigorile exilului vor fi îndulcite şi că ulterior însuşi exilul va înceta.

Întâi Regi începe cu moartea lui David iar 2 Regi se încheie cu distrugerea regatului Iuda. Naţiunea greşise sub conducerea lui Moise, greşise sub judecători şi acum iată că greşise din nou sub regi. Oamenii au refuzat să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu. Au refuzat să se lase mişcaţi de lacrimile profeţilor. Şi-au împietrit inimile şi şi-au înţepenit gâtul până când Dumnezeu a recurs la asirieni şi babilonieni, de care S-a folosit pentru a-i învăţa că plata păcatului este moartea. Captivitatea şi-a slujit bine scopul, prin faptul că a eradicat idolatria din inima poporului ales al lui Dumnezeu.

clickbible.org